

**OSINGOILLE OSALLISUUDESTA – TUTKIMUS NUORTEN OSALLISUUDEN
KOKEMUKSISTA KAUHAJOEN SEURAKUNNAN NUORISOTYÖSSÄ**

Palomäki, Jaska & Parila, Pasi.
Opinnäytetyö syksy 2012
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Diak Etelä, Kauniainen
Sosiaalialan koulutusohjelma
Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntau-
tumisvaihtoehto
Sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönoh-
jaajan virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Palomäki, Jaska & Parila, Pasi. Osingoille osallisuudesta – tutkimus nuorten osallisuuden kokemuksista Kauhajoen seurakunnan nuorisotyössä. Diak Etelä, Kauniainen, syksy 2012, 71 s., 2 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia nuorten kokemuksia osallisuudesta Kauhajoen seurakunnan nuorisotyössä. Tutkimuksessa selvitettiin, miten nuoret kuvaavat osallisuuttaan seurakunnassa ja miten he kuvailevat seurakunnassa harjoitettavan hengellisyyden luomaa osallisuutta.

Opinnäytetyö toteutettiin kvalitatiivisena tutkimuksena. Aineisto kerättiin strukturoimattomalla kyselylomakkeella Kauhajoen seurakunnan nuortenleirillä. Kysely toteutettiin huhtikuussa 2012. Siihen osallistui 33 14–18-vuotiasta nuorta. Tutkimusaineisto analysoitiin teemoittelun ja tyypittelyn keinoin.

Tutkimuksen mukaan nuoret pitivät tärkeänä seurakunnan toimintaa ja sen nuortentoiminnassa ilmenevää vahvaa yhteisöllisyyttä. Nuoret kokivat hyvän yhteisön ja toiminnan tukevan heidän uskonelämäänsä, sen hoitamista ja kasvua siinä. Kauhajoen seurakuntanuoret kokivat vahvaa jäsenyyttä omaan nuorten ryhmäänsä. Nuoret eivät kuitenkaan olleet liittyneitä muuhun seurakuntaan kovinkaan vahvasti.

Tutkimuksen perusteella nuoret ovat tyytyväisiä saamiinsa vaikutusmahdollisuuksiin, vaikka vastaajissa oli myös nuoria, jotka toivoivat pääsevänsä käyttämään kykyjään ja vaikuttamaan enemmän seurakunnan nuortentoimintaan. Luottamus työntekijöihin oli hyvä. Kokemukset ryhmäturvallisuudesta vaihtelivat.

Tutkimus kertoo siitä, ettei hengellistä, yhteisestä uskosta syntyvää osallisuutta, ja yhteisön toiminnasta ja koheesiosta syntyvää osallisuutta voida erottaa toisistaan. Nämä osa-alueet tukevat toisiaan. Yhteinen usko lisäsi osallisuutta ryhmästä ja osallisuus ryhmästä helpotti yhteisen uskon omaksumista ja siinä elämistä.

Asiasanat: kvalitatiivinen tutkimus, osallisuus, yhteisöllisyys, hengellisyys, koheesio, nuoret

ABSTRACT

Palomäki Jaska and Parila Pasi. A study on the involvement of the youth in the youth work of the evangelical Lutheran congregation of Kauhajoki. 71 p., 2 appendices. Language: Finnish. Kauniainen, Autumn 2012.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The aim of this thesis was to study young people's experiences of involvement in the youth work of the congregation of Kauhajoki. The emphasis was on studying how the experiences are described and how they portray the involvement created by the spiritual activities of the congregation.

This thesis is a qualitative research. In order to obtain information directly from the young people themselves a questionnaire was distributed during the Spring 2012 for 33 young people of the ages between 14 to 18. The questionnaire served as a source of the information used in analyzing the experiences. The analyzing methods used were categorizing and typology.

The results of the research indicate that most of the young people consider being part of their youth community and the activities important. They experienced cohesion with their group and were encouraged to influence and use their talents for developing their community. There were, however, some young people who expressed the opposite.

A major discovery of the thesis was that when considering a Christian community such as a congregation, it is not possible to isolate spirituality or separate it from the experiences of involvement in general.

Keywords: qualitative research, involvement, spirituality, cohesion, community, young people

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	7
2. TYÖELÄMÄYHTEYS KAUHAJOEN SEURAKUNTA.....	9
2.1 Kauhajoen seurakunta lyhyesti.....	9
2.2 Kauhajoen seurakunnan strategia	10
3. KESKEISET KÄSITTEET	13
3.1 Osallisuus.....	13
3.2 Yhteisö	13
3.3 Ryhmä.....	14
3.4 Koheesio	14
4. OSALLISUUDEN TEORIAA.....	16
4.1. Miksi osallisuuden kokemuksia tulee korostaa?	16
4.2 Kuinka nuorten osallisuutta voidaan rakentaa ja toteuttaa?	17
4.3 Lasten ja nuorten oikeus osallisuuteen	18
5. OSALLISUUS SEURAKUNNASSA	21
5.1 Ajankohtainen osallisuus	21
5.2 Osallisuuden raamatullinen tausta	22
5.3 Paikka seurakunnassa	24
5.4 Opinnäytetyömme ja kirkon strategia	25
5.5 Uskonnollisuuden muutos	27
5.6 Osallisuushankkeet kirkossa	28
6. TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	30
6.1 Tutkimuksen tavoitteet ja tyyppi	30
6.2 Tutkimuskysymykset	30
6.3 Aineiston hankinta	30
6.3.1 Kysely	30
6.3.2 Kyselyn jäsentely	32

6.3.3 Aineiston hankintatilanne	34
6.4 Analyysimenetelmät	36
6.4.1. Esityöt	37
6.4.2 Litterointi	37
6.4.4 Teemoittelu	38
6.4.5 Tyypittely.....	40
7. TULOKSET	42
7.1 Vastaajien taustatiedot	42
7.2 Teemoittelun tulokset	42
7.3 Seurakunnan jäsenyys	43
7.3.1 Seurakunnan jäsenyys ja merkitys	43
7.3.2 Miksi seurakuntaan?	44
7.4 Hengellinen osallisuus.....	45
7.4.1 Yhdistävä hengellisyys.....	45
7.4.2 Jumalanpalvelus ja ehtoollinen	46
7.5 Ryhmässä toimiminen ja osallisuus.....	47
7.5.1 Nuortenryhmän toiminta ja keskinäinen yhteys.....	47
7.5.2 Nuoret vaikuttajina	48
7.5.3 Ryhmän turvallisuus ja luottamus työntekijöihin.....	49
7.6 Tyypittelyn tulokset.....	51
8. POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET	52
8.1 Yhteisö ja toiminta kulmakivinä	52
8.2 Vastuu ja vaikuttaminen osallisuuden maaperänä.	54
8.3 Usko osallisuuden luoja.....	55
8.4 Kokonaisvaltainen osallisuus.....	55
8.5 Näennäskuuleminen ja osallisuuden rajat	57
8.6 Tutkimuksen suhde strategioihin	57

8.7 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	58
9. KEHITTÄMISEHDOTUKSIA JA JATKOTUTKIMUSAIHEITA	61
LÄHTEET	64
LIITE 1: KYSELYLOMAKE	67
LIITE 2: KYSELYINFO JA LUPAPYYNTÖ VANHEMMILLE	71

1. JOHDANTO

Pohjustuksena opinnäytetyöaiheemme valinnassa olivat pohdintamme ja huolestamme nuorten juurtumisesta Kristukseen ja seurakuntaan. Mietimme niitä monia nuoria ja nuoria aikuisia, jotka kyllä kuuluvat innokkaasti seurakuntaan ja osallistuvat sen toimintaan, mutta eivät koskaan juurru siihen kiinni. Seurakuntanuoruuden jälkeen aktiivisuus valitettavan usein hiipuu. Halusimme selvittää, miten nuori voisi kokea olevansa osa seurakuntaa, Jumalan perheväkeä ja ehkä tätä kautta kokea tärkeäksi seurakunnan ja uskon myös nuoruusvuosien jälkeen.

Työelämätahoksemme löysimme Kauhajoen seurakunnan, joka halusi lähteä kanssamme selvittämään asiaa. Yhdessä aloimme tutkia nuorten osallisuuden kokemuksia seurakunnassa ja sen rippikoulun jälkeisessä nuorisotyössä Kauhajoella. Päätimme tehdä asiasta tutkimuksen, jonka tutkimuskysymyksiksi muodostuivat seuraavat: Miten nuoret kuvaavat osallisuuttaan seurakunnassa ja sen nuorten yhteisössä? Millaiseksi nuoret kokevat seurakunnassa harjoitettavan hengellisyyden ja miten he kuvailevat sen luomaa osallisuutta?

Selvitimme tutkimusongelmiamme kvalitatiivisen kyselyn avulla. Tutkimuksemme keskittyy nimenomaan kuvaamaan Kauhajoen seurakunnan osallisuuden tilannetta, ei niinkään etsimään ratkaisuja osattomuuden ongelmiin.

Kirkossa on viime aikoina puhuttu paljon osallisuudesta. Kirkon strategia vuodelle 2015 kantaa nimeä Meidän kirkko – osallisuuden yhteisö. Kirkon huolena on ollut kirkon jäsenten ulkopuolisuus seurakunnasta ja sen toiminnasta. Strategian tavoitteina on juuri auttaa seurakuntalaista pääsemään paremmin osaksi seurakuntaa. Seurakuntaan on aina kuulunut ajatus ruumiista, jossa kaikki tekevät jotain ja kaikki ovat osallisia Jumalan aarteista. Tähän tavoitteeseen opinnäytetyömmekin liittyy.

Käytännössä työmme voi olla kartoittamassa Kauhajoen seurakunnan nuorisotyön osallisuutta. Toivomme tutkimustyömme tulosten auttavan Kauhajoen seu-

rakuntaa löytämään työssään sellaisia ajatusmalleja ja toimintatapoja, jotka vahvistaisivat nuorten osallisuutta seurakunnassa ja tätä kautta myös helpottaisivat nuorten juurtumista kristilliseen uskoon ja seurakuntaan. Työmme lukemisesta voi olla myös hyötyä muille osallisuuden ja osallistamisen ajatusten kanssa kamppailevien seurakuntien työntekijöille tai vain muuten kirkon asioista kiinnostuneille ihmisille.

2. TYÖELÄMÄYHTEYS KAUHAJOEN SEURAKUNTA

2.1 Kauhajoen seurakunta lyhyesti

Tutkimuksen ymmärtämisen helpottamiseksi kerromme hieman Kauhajoesta, Kauhajoen seurakunnasta ja sen nuorisotyöstä ja näin valotamme millaisesta ympäristöstä tutkimuksemme nuoret tulevat. Tietomme seurakunnasta perustuvat toisen opinnäytetyöntekijän aiempiin kokemuksiin ja havaintoihin kotiseurakunnastaan seurakuntanuorena ja kesätyöntekijänä, kesällä 2012 työntekijöiden kanssa kesätöiden lomassa käytyihin keskusteluihin sekä Kauhajoen seurakunnan vuoteen 2015 tähtäävään strategiaan.

Kauhajoki on noin 15000 asukkaan kaupunki Etelä-Pohjanmaalla. Kaupungin nettisivut kuvailevat Kauhajokea elinvoimaiseksi ja viihtyisäksi, peruspalveluitaan huolehtivaksi ja kansainvälisestikin tunnetuksi elinkeinoelämän, koulutuksen ja kulttuurin keskuksesi. (Kauhajoen kaupunki 2000)

Tarve opinnäytetyöllemme nousee Kauhajoen seurakunnan pyynnöstä selvittää nuorten osallisuutta nuortentoiminnassaan. Työyhteisö haluaa kehittää teke-määnsä nuorisotyötä ja tämän kehittämisen helpottamiseksi seurakunta haluaa kartoittaa omia vahvuuksiaan sekä heikkouksiaan nuorten osallisuuden koke-musten kautta. Tausta-ajatuksena vaikuttaa halu kehittää seurakuntaa enem-män osallistavan yhteisön suuntaan. Tämä pyrkimys nousee myös Suomen evankelisluterilaisen kirkon vuoteen 2015 tähtäävästä strategiasta ”Meidän Kirkko - osallisuuden yhteisö” (Suomen evankelis-luterilainen kirkko).

Kauhajoen nuorisotyöntekijöiden joukossa on ollut viime vuosien aikoina paljon vaihtelua. Sairaus- ja äitiyslomat ovat sekoittaneet ja uudistaneet työntekijätiimiä. Varhaisnuoriso- ja nuorisotyötä on seurakunnassa tehty edellisten syiden vuoksi ajoittain alimiehityksellä.

Kauhajoen seurakunnan nuorisotyö kerää toimintaansa nuoria yhteensä noin kuutisenkymmentä. Kaikki eivät tietenkään ole jokaisessa nuortenillassa ja ta-

pahtumassa mukana yhtä aikaa. Toiminnassa nuortenleirit kuitenkin keräävät suuren osan aktiivisista nuorista, sillä ne ovat hyvin suosittuja. Aktiiviset nuoret ovat iältään pääosin 14–16-vuotiaita. Vuosittain toimintaan mukaan tulevien nuorten lukumäärässä näkyy notkahdus vuoden 2010 kohdalla, jolloin uusia nuoria on tullut toimintaan vain muutamia. Ovatko työntekijämuutokset vaikuttaneet uusien nuorten tulemiseen vai onko kyseessä vain erilainen ikäluokka tai aaltoliikkeen pohja? Mitkä syyt taustalla ovatkaan, tällä hetkellä seurakuntanuorten joukko on painottunut nuorempiin vielä rippikoulun käymättömiin ja juuri sen käyneisiin nuoriin.

Kauhajoen seurakunnan tekemä nuorisotyö on innokasta, innovatiivista ja uudistuvaa. Seurakunnan nuorisotyöntekijä kertoi painottavansa ja opettavansa nuorisotyössä kristityn elämään liittyviä asioita ja arjen kristillisyyttä. Nuorisotyön toimintamuotoja ovat nuortenillat, raamikset, kitarakerho, nuortenleirit ja iltapäivämessu ILME. Nuoret toimivat vapaaehtoisina esimerkiksi nuortenilloissa, isosina rippileireillä, ILME-messussa, lastenleireillä ja kerhonohjaajina.

2.2 Kauhajoen seurakunnan strategia

Kauhajoen seurakunnan strategia vuoteen 2015 ”Kauhajoen seurakunta - osallisuuden yhteisö” on koko Suomen evankelis-luterilaisen kirkon strategian pohjalta laadittu strategia Kauhajoen seurakunnan toiminnalle. Koko kirkon strategiaa eritellään laajemmin myöhemmin. Tässä keskitytään vain tavoitteisiin, joita Kauhajoen seurakunta itse itselleen asettaa.

Kauhajoen seurakunnan missio kuuluu seuraavasti: ”Kauhajoen seurakunta tarjoaa paikkakuntalaisille hengellisen kodin, joka kutsuu elämään armollisen Jumalan yhteydessä, luo elämään kestävä perustaa sekä rohkaisee välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta” (Kauhajoen seurakunta 2009). Seurakunta hengellisenä kotina kuvastaa mielestämme hyvin myös seurakuntaa osallisuuden yhteisönä. Kotonaan jokainen uskaltaa olla sellainen kuin on ja kotonaan ihminen uskaltaa yleensä sanoa mielipiteensä ja tunteensa julki. Perheen jokainen jäsen toimii perheen parhaaksi ja tekee osuutensa kotitöistä. Hyvässä

perheessä tuntee aina olevansa hyväksytty ja rakastettu, osa jotain. Seurakunta tällaisena perheenä on hieno tavoite ja sopiva myös opintäytetyömme aiheeseen.

Kauhajoen seurakunnan strategisissa suuntaviivoissa näkyy halu vahvistaa nuorten jäsenyyttä ja vahvistaa heidän hengellistä elämäänsä (Kauhajoen seurakunta 2009). Hengellinen osallisuuden tarjoaminen on mielestämme yksi seurakunnan tärkeimmistä tehtävistä. Usko yhdistää ihmisiä ihmeellisellä tavalla seurakunnissa. Ilman uskovien yhteyttä kukaan ei pysyisi uskossa. Tunne siitä, että kuuluu samaan joukkoon hengellisesti, on osa Kristuksen ruumiista ja pyhää kansaa, eli kokemus hengellisestä osallisuudesta on elintärkeää uskon säilymiselle ja kasvulle.

Yksi kristillisen sanoman vientiväline nykyään on media (Kauhajoen seurakunta 2009). Seurakunta pyrkii hyödyntämään mediaa tehokkaammin tulevaisuudessa. Nuorisotyössä median käyttö näkyy lähinnä Facebookissa nuorten omina sivuina ja siellä tehtävänä toiminnasta informointina.

Strategia lisäksi kannustaa tarjoamaan vapaaehtoisille mahdollisuus toimia lähimmäisen rakkauden puolesta ja kantaa vastuuta (Kauhajoen seurakunta 2009). Ihminen kokee paremmin kuuluvansa johonkin yhteisöön, kun pystyy vaikuttamaan siellä tehtäviin asioihin ja saa itse tehdä jotain yhteiseksi hyväksi. Seurakunta ei saa olla passiivinen työntekijöiden sirkus, jota seurakuntalaiset tulevat katsomaan, vaan elävä yhteisö, jossa jokaisella ”elimellä” on oma tehtävänsä. Vapaaehtoistyö nuorisotyössä on laajimmillaan isostoiminnassa.

Kaikella edellä mainitulla on vaikutuksensa Kauhajoen seurakunnan nuorten kokemuksiin osallisuudesta yhteisössään. Vaihtuvuus työyhteisössä voivat hankaloittaa myös nuorten sitoutumista yhteisöön. Uusi, nuori ja innovatiivinen nuorisotyönohjaaja taas voi helpottaa nuoren liittymistä ryhmään. Kukin kokee osallisuuden yhteisöstä omalla tavallaan ja jokaisen osallisuuden kokemuksiin vaikuttavat monet asiat myös seurakunnan ulkopuolella. Edellä mainittu kuvaus ei ole kattava tila seurakunnan tilanteesta, vaan se pyrkii hieman valottamaan,

millaisesta seurakunnasta ja yhteisöstä on kyse ja missä vaiheessa yhteisö nyt on.

Kesällä 2012 toinen meistä opinnäytetyöntekijöistä oli kesätöissä Kauhajoen seurakunnassa. Hän yritti lisätä nuorten osallisuutta nuortentoiminnassa esimerkiksi järjestämällä nuorteniltoihin keittiöpalveluvuoroja, "house band" toimintaa ja toiveaiheita opetuksiin. Kesä oli kiireinen ja näihin toimintoihin ei saatu panostettua tarpeeksi, että ne olisivat lähteneet kunnolla käyntiin. Nuoret olivat aika passiivisia ottamaan vapaaehtoisesti mitään vastuuta keittiössä tai soittimien parissa. Ehkä työntekijänä olisi pitänyt kysyä rohkeammin ja henkilökohtaisemmin ihmisiä palvelutehtäviin. Toisaalta pelkkä tehtävien keksiminen nuorille ei ole osallisuutta aidoimmillaan. Ideoiden ja tekemisen halun tulisi tulla suoraan nuorilta.

Luultavasti osallistavan ilmapiirin ja kulttuurin luomiseksi tarvitaan enemmän kuin vain yksi kesä. Muutoksen tulisi näkyä koko nuorisotyössä ja mieluiten koko seurakunnassa. ILME-messu on mielestämme askel oikeaan suuntaan, sillä sen suunnittelu ja toteutus tapahtuvat pitkälti vapaaehtoisvoimin. Työntekijät kertoivat myös viime talvena tapahtuneesta pulkkailupäivästä, jossa muutama nuori oli halunnut järjestää muille pulkkailupäivän läheisellä mäellä. Nuoret olivat itse ideoineet päivän ja hoitaneet sen järjestelyt. Tämä on hieno pilkahdus osallisuudesta Kauhajoen seurakunnassa tällä hetkellä. Toivottavasti voimme opinnäytetyöllämme kannustaa nuoria tekemään lisää tämäntyylisiä tempauksia.

3. KESKEISET KÄSITTEET

3.1 Osallisuus

Osallisuus käsitteenä ei ole yksiselitteinen. Osallisuutta leimaa aina vuorovaikutus ja sosiaalinen suhde johonkin tai johonkuhun. Vaikka osallisuuden määritelmiä onkin useita, yhdistää niitä kaikkia ajatus osallisuudesta subjektin, tekijän, ominaisuutena (Nurmi & Rantala 2011, 6). Osallisena ihminen on osa yhteisöä, eikä häntä voida ajatella yksinomaan tapahtumien tai toiminnan objektina. Niin kuin yhteisö jättää jälkensä osalliseen, niin myös osallisen kädenjälki, muodossa tai toisessa, on nähtävissä yhteisössä ja sen toiminnassa. Osallisuus on tunnetta turvallisuudesta, joka rohkaisee ja voimaannuttaa yksilöä toimimaan yhteisössään tavoitteellisesti, rakentavasti ja sitä kehittäen. Aidossa osallisuudessa tämä tunne siis toteutuu teoissa, joilla on myönteinen vaikutus yhteisöön. (Salovaara & Honkonen 2011, 68; Nurmi & Rantala 2011, 6.)

Osallisuus kokemuksena sisältää eri tasoja ja sen rakentuminen on erilaisia vaiheita sisältävä prosessi. Osallisuuden kokemusta ei ole mahdollista keinotekoisesti tuottaa ulkopuolisen tahon luomana, vaan se lähtee ja muodostuu, sosiaalisen ympäristön ja tilanteiden salliessa, ihmisestä itsestään. On tärkeää erottaa osallistuminen osallisuudesta, sillä ensimmäinen, joka itsessään myös on tärkeää, toimii ikään kuin työkaluna jälkimmäisen saavuttamiseksi. (Nurmi & Rantala 2011, 145; Salovaara & Honkonen 2011, 72.) Osallisuutta ei voida siis saavuttaa yksinomaan järjestämällä toimintaa ja kehottamalla kohderyhmää osallistumaan siihen, vaan luomalla osallistumiselle edellytykset toimia sen välineenä.

3.2 Yhteisö

Yhteisö nähdään sosiologisesti tulkittuna usein ihmisryhmäksi, jonka jäsenet jakavat samoja intressejä, arvoja ja tavoitteita sekä ajavat niiden toteutumista ryhmänä. Yhteiskunta rakentuu erilaisista ja eri näkemyksiä omaavista pie-

nemmistä yhteisöistä, joista yksilö on aina joko osallinen tai osaton, eli sisä- tai ulkopiirissä. Tärkeää yhteisön muodostumisen kannalta onkin yhteenkuuluvuuden tunne, kokemus hyväksynnästä ja luottamuksesta. Nuori kasvaa ja kehittyy identiteetiltään vain ollessaan kosketuksissa molempiin ryhmiin, sekä sisä-, että ulkopiiriin. Tällöin hän saa kokemuksia siis sekä osallisuudesta, että ulkopuolisuudesta. Nämä kokemukset luovat perustaa aikuisiän osallisuudelle tai osattomuudelle. (Opetus- ja kulttuuriministeriön verkkolehti 2009.)

3.3 Ryhmä

Ryhmä on yhteisöä spesifimpi määritelmä ihmisjoukosta, joka liittyy usein johonkin taustayhteisöön, kuten esimerkiksi nuorisoryhmä on osa laajempaa seurakuntayhteisöä. Ryhmälle ominaisia piirteitä ovat muun muassa sen sisäiset säännöt, rajat, jäsenten erilaiset roolit, vuorovaikutuksellisuus sekä johtajuus. Osallisuuden näkökulmasta on tärkeää, että ryhmän sisäinen vuorovaikutus on dialogista, vastavuoroiseen kommunikaatioon pyrkivää yksilöiden välistä aitoa kohtaamista. Tällaisen dialogin perusasenteena on toisen yksilön hyväksyntä sekä kiinnostus hänen edustamaansa asiaa kohtaan. (Kopakkala 2011, 36 -37; Toikko & Rantanen 2009, 92.)

3.4 Koheesio

Ollakseen toimintakykyinen on yhteisön tavoin ryhmälläkin oltava riittävä yksilöiden välisen koheesion, eli kiinteyden taso. Koheesiolla tarkoitetaan ryhmän kaikkien jäsenten yhdessä kokemaa vetovoimaa koko ryhmää kohtaan. Koheesion muodostumiseen vaikuttavat mm. edellisessä kappaleessa mainitut sosiaaliset tekijät ja ilman näitä ryhmän jäseniä toisiinsa kiinnittäviä ankkureita ryhmän tavoitteellinen toiminta hankaloituu huomattavasti tai on jopa lähtökohdaisesti mahdotonta. Tätä tapahtuu helpommin vapaaehtoisuuteen perustuvissa avoimissa ryhmissä, joihin myös seurakunta lukeutuu. Mitä tiiviimmin yksilö on osana ryhmää, sitä paremmin hän usein omaksuu ryhmänsä sisäiset normit ja yhteiset suuntaviivat. Siksi koheesion huomioonottaminen on tärkeää myös

nuorten osallisuuden kokemusten tutkimisessa. (Pennington 2005, 83; Kopakala 2011, 36; Aho & Laine 2004, 204).

Koheesiota tukee myös ryhmälle yhteinen uhkakuva, kilpailuasetelma, jossa yhteisön on toimittava yksikkönä sen voittamiseksi sekä statusyhtenmukaisuus, yhteisön jäsenien yhteisymmärrys sen sisäisestä hierarkiasta. Voidaan siis todeta, ettei ryhmän olemassaolo itsessään ole vielä sujuvan yhteistyön tae, vaikka turvallisessa ja kiinteässä yhteisössä jäsenten onkin mahdollista saada myönteisiä kokemuksia (Pennington 2005, 83 - 84; Saloviita 2006, 27.)

4. OSALLISUUDEN TEORIAA

4.1. Miksi osallisuuden kokemuksia tulee korostaa?

Osallisuuden kokemukset nähdään äärimmäisen tärkeänä osana luovan ja aidon persoonan kehitykselle. Eheän aikuisuuden kannalta tärkeimmät näistä koetaan ensimmäisen 20 ikävuoden aikana. Tarjoamalla mahdollisuuksia kokea osallisuutta ja vahvistamalla lapsen ja nuoren kyseisiä kokemuksia hänen elämänsä eri kehitysvaiheissa, turvataan hänen rakentumistaan eheäksi persoonaksi. (Nurmi & Rantala 2011, 14.)

Yksilön varhaisimmat osallisuuden kokemukset syntyvät jo vauvaiässä lapsen kokiessa vastavuoroisuutta vuorovaikutuksessa suhteessa muihin häntä ympäröiviin ihmisiin, erityisesti vanhempiin ja muihin aikuisiin. Tämän vuorovaikutussellisuuden puuttuminen tai sen vajavaisuus heikentää lapsen osallisuuden tunnetta ja täten supistaa sitä potentiaalia joka minuuden kehittämisessä olisi. (Nurmi & Rantala 2011, 15–16.). Tästä syystä osallisuus ja sen kokeminen ovat erittäin olennaisia seikkoja tulevan aikuisuuden sekä tasapainoisen sosiaalisen kehityksen ja elämän kannalta. Minuus on olennaisilta osin sosiaalinen kokemus, kokemusta itsestä vuorovaikutuksessa muiden kanssa. (Nurmiranta, Lepämäki & Horppu. 2009, 46; From & Koppinen 2012, 19).

Kaipuu vuorovaikutukseen on ihmisessä pysyvä prosessi. Sosiaalisuuden puuttumisesta tai vääristymistä aiheutuvat psyykkiset jäljet kantavat lapsuusiän yli ja kulkevat ihmisen kanssa varmasti koko hänen elinikänsä. Nuoret ja nuoret aikuiset, joiden osallisuuden kokemukset ovat meidän tutkimuksemme ydinaluetta siis edelleen tarvitsevat vaikuttimia sekä vastavuoroista kanssakäymistä. Heitä haastava ja haasteellinen toiminta aikuisilta ja muilta ympärillään olevilta ihmisiltä monipuolistaa nuoren minäkuvaa. (Nurmiranta ym. 2009, 76). Tätä kautta mahdollistetaan ja helpotetaan nuoren pääsyä hänen lähikehityksen vyöhykkeelleen, jossa hän voi omasta epävarmuudestaan huolimatta onnistua toisen henkilön avulla. (Nurmi & Rantala 2011, 17.)

Näin nuori oppii refleктоimaan itseään ja omia vahvuuksiaan sekä kehittämis-haasteitaan tuntematta kuitenkaan jäävänsä ikään kuin itsensä ja oman elämänsä ulkopuolelle tai sen jyräämäksi. Nuoruus ei ole nopean psyykkisen ja fyysisen kehityksen yksilön identiteetin kannalta helppoa aikaa, mutta onnistumisen kokemukset sekä haasteiden kautta saavutetut uudet kyvyt tukevat nuoren kokemuksia osallisuudesta. Ne rakentavat häntä persoonana ja luovat edellytyksiä hänen henkiseen ja psyykkiseen kasvulleen ja kypsyymiselleen. (Nurmi & Rantala 2011, 16-20; Nurmiranta ym. 2009, 72.)

4.2 Kuinka nuorten osallisuutta voidaan rakentaa ja toteuttaa?

Osallistavan toimintakulttuurin rakentaminen on pitkäjännitteistä ja kärsivällisyyttä vaativaa työtä, joka vaatii aikuisen aktiivista pyrkimystä olla jatkuvasti läsnä prosessissa luovana ja tukevana tekijänä. On siis kysymys kokonaisvaltaisemmasta ilmiöstä, kuin pelkkien yksittäisten osallisuutta tukevien tapahtumien tai toimintamuotojen järjestämisestä. Osallistamisessa on kyse holistisesta lähestymistavasta ja työotteesta, joka luo edellytyksiä ja mahdollistaa tällaisen toimintakulttuurin syntymisen, pitää sitä yllä sekä luo edellytyksiä sen syvenemiselle ja juurtumiselle. Tämän ajatusmaailman tulisi lapsi- ja nuorisotyön lisäksi lävistää koko taustayhteisö, jotta pyrkimyksen koko potentiaali saataisiin hyötykäyttöön. (Nurmi & Rantala 2011, 140–143.)

Nuorten osallisuuden kokemusten vahvistaminen seurakunnan työssä lähtee siis työntekijöistä, aikuisista. Pyrkimys itsereflektioon oman työnteon motiiveista ja päämääristä avaa näkemään, ketä varten työtä loppujenlopuksi tehdään. Osallisuus on pitkälti kuulluksi tulemistä ja vaikutusmahdollisuuksia. Tämä pätee niin toiminnan suunnitteluun kuin sen kulkuun. Se, millä tavalla ohjaaja suhtautuu nuoruuteen ja nuoreen yksilönä, vaikuttaa hänen tapaansa ohjata häntä. Sen sijaan, että nuorta pidettäisiin ensisijaisesti vain kehitykseltään vajavaisena aikuisena ja osana vertaistensa massaa tulisi ymmärtää yksilön ainutlaatuisuus, potentiaali ja arvokkuus sisältäpäin ohjautuvana itsenäisenä toimijana. (From & Koppinen 2012, 17–18). Osallisuuden luominen on vaikuttamisen mahdollistamista, nuoren kutsumista kohteena olemisesta aktiiviseksi tekijäksi siinä, mitä

kulloinkin halutaan tehdä. Tämä tarkoittaa ”asiakasnäkökulman” kääntämistä nuorten ja työntekijöiden välisen yhteistyön näkökulmaa kohti. (Nurmi & Rantala 2011, 140–143.)

Jotta aikuiset kykenisivät tällaisen kontekstin luomiseen, on heidän oltava tietoisia siitä millaisia toiveita, arvoja ja mielipiteitä nuorilla on. Suoraan nuorilta itseltään hankittu informaatio ja sen kautta muodostettu yleiskuva on prosessin ensimmäinen konkreettinen askel. Opinnäytetyömme kartoittaa osaltaan jo Kauha-joen seurakunnassa vallitsevaa tilannetta ja antaa suuntaviivoja tulevaan sekä auttaa luomaan pohjaa yhteiselle innostukselle sekä vuorovaikutukselle. (Nurmi & Rantala 2011, 145; From & Koppinen 2012, 23.)

4.3 Lasten ja nuorten oikeus osallisuuteen

Yhdistyneet kansakunnat (YK) on määritellyt lasten oikeuksia koskevan sopimuksen. Sopimus luettelee lapsille kuuluvat ihmisoikeudet ja asettaa valtioille ensisijaisen vastuun toteuttaa ne. Lapsilla tarkoitetaan sopimuksessa kaikkia alle 18-vuotiaita. Lasten oikeuksien sopimuksessa on neljä keskeistä periaatetta: syrjimättömyys (artikla 2), lasten edun huomioiminen (artikla 3), oikeus elämään ja kehittymiseen (artikla 6) sekä lasten näkemysten kunnioittaminen (artikla 12). (Unicef 2011.)

YK:n lasten oikeuksien sopimus määrittelee lasten näkemysten kunnioittamisesta seuraavasti: ”Sopimusvaltiot takaavat lapselle, joka kykenee muodostamaan omat näkemyksensä, oikeuden vapaasti ilmaista nämä näkemyksensä kaikissa lasta koskevissa asioissa. Lasten näkemykset on otettava huomioon lapsen iän ja kehitystason mukaisesti.” (Lasten oikeuksien julistus 1989, Artikla 12.)

Tämä periaate lasten näkemysten kunnioittamisesta on vaikuttanut paljon lasten ja nuorten osallisuuden parantamiseen ja sen uudistamiseen niin yhteiskunnassa kuin kirkossakin. Poikien ja tyttöjen keskuksen hankekoordinaattori Kaisa Rantala linjaa: ”Osallisuuden käsite on peräisin suoraan Lasten oikeuksien so-

pimuksesta. Suomi on sopimuksen allekirjoittanut ja rafiloinut, minkä vuoksi se koskee myös kirkkoa.” (Kaartinen-Koutaniemi 2011, 5.) Lasten ja nuorten oikeudet kirkossamme eivät siis ole vain ylimääräistä luksusta vaan lainmukainen oikeus. Tämän oikeuden turvaaminen on vaatinut ja vaatii muutosta rakenteissa ja ajattelussa. Lapsi tai nuori on kastettuna seurakunnan tasavertainen jäsen. Käytännössä tämä tasavertaisuus on pitkälti kiinni seurakunnan työntekijöistä ja siitä, miten paljon kukin työntekijä jaksaa ja haluaa nuoriaan osallistaa. Lainmukainen oikeus on näin hyvin riippuvainen työntekijän ajattelusta. (Kaartinen-Koutaniemi 2012.)

YK:n lasten oikeuksien sopimuksen 14. artiklassa taataan lapselle ajattelun, uskonnon ja omantunnon vapaus ja 27. artiklassa tunnustetaan lapsen oikeus hengellisyyteen. Kirkon varhaiskasvatuksen kehittämissuunnitelmassa asetetaan tavoitteita, jotta lapsen oikeudet voisivat toteutua paremmin kirkossamme ja siinä toiminnassa, johon lapset ja heidän perheensä osallistuvat. Vaikka kyse on varhaiskasvatuksen suunnitelmasta, voi tavoitteita mielestämme soveltaa myös seurakunnan nuorisotyöhön. Muokkasimme varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteita niin, että vaihdoimme sanan lapsi tilalle sanan nuori, jolloin tavoitteet näyttävät seuraavilta: Otetaan nuori tosissaan kirkon jäsenenä. Etsitään tapoja nuoren kuulemiseen ja nuorilähtöisyyteen toiminnassa ja päätöksenteossa. Korostetaan aikuisten ja vanhempien vastuuta nuorista ja heidän hyvinvoinnistaan. Toteutetaan jumalanpalveluselämää ja seurakuntatoimintaa osallisuutta vahvistavin perustein ja tavoin. (Kirkon kasvatus ja nuorisotyö 2008.)

Varhaiskasvatuksen työlleen asettamat tavoitteet voisivat toimia monin paikoin myös Kauhajoen seurakunnan nuorisotyön osallisuuden kehittämisessä. Seurakunnassa voitaisiin pohtia esimerkiksi Varhaiskasvatussuunnitelman lopussa olevia apukysymyksiä lasten osallisuuteen liittyen. Lasten oikeuksien toteutumisesta pohdittaessa voidaan kysyä esimerkiksi: Miten seurakuntaelämää voidaan toteuttaa lapsi- ja nuorilähtöisemmin? Miten lapset, nuoret ja perheet voivat osallistua heille luontevalla tavalla jumalanpalveluselämään, seurakunnan toimintaan ja niiden suunnitteluun? Miten lapsi/nuori otetaan huomioon aktiivisena toimijana seurakunnassa? Otetaanko seurakunnan päätöksenteossa jatkuvasti huomioon lapsen ja nuoren näkökulma? (Orell 2012.) Esimerkiksi näi-

den ja monien muiden Kauhajoen seurakunnan tarpeista lähtevien kysymysten avulla voidaan toimintaa kehittää niin, että lapsen ja nuoren oikeuden toteutuvat paremmin sekä konkreettisesti pienissä arjen asioissa että suuremmissa linjoissa.

Kirkko on reagoinut viimeaikoina voimakkaammin lasten ja nuorten osallisuuden turvaamiseen. Esimerkkeinä tästä ovat vuonna 2009 aloitettu Tyttöjen ja poikien oikeudet kirkossa -hanke, Näyn ja kuulun -hanke sekä kirkkohallituksen päätös suorittaa seurakunnissa lapsivaikutusten arviointia.

Lisäksi Suomen evankelis-luterilaisen kirkon vuoteen 2015 tähtäävässä strategiassa ”Meidän kirkko – osallisuuden yhteisö” on huomioitu lasten ja nuorten osallistumisen ja osallisuuden tarve. Paneudumme työssämme tähän strategiaan hieman tarkemmin. Myös opinnäytetyömme on osaltaan mukana kartoittamassa ja edesauttamassa nuorten osallisuutta yhdessä kirkkomme seurakunnassa.

5. OSALLISUUS SEURAKUNNASSA

5.1 Ajankohtainen osallisuus

Osallisuus näyttäisi olevan tämän päivän trendi-sana. Tätä se on myös kirkossamme. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon strategia vuodelle 2015 on nimetty otsikolla: Meidän kirkko – osallisuuden yhteisö. Kirkon varhaiskasvatuksen kehittämisen asiakirjan nimi on ”Lapsi on osallinen”. Kirnu-järjestöjen yhteinen kolmivuotinen hanke tähtää tyttöjen ja poikien oikeuksien parantumiseen sekä osallisuuden vahvistamiseen. (Tuominen 2009.)

Osallisuudesta puhuttaessa siihen liittyvät yleensä sanat kokemuksellisuus, vuorovaikutteisuus, vastavuoroisuus ja aktiivisuus. Välillä osallisuus on kuulumisen ja mukana olemisen tunne, toisinaan se on kokemus mahdollisuudesta vaikuttaa itseään, lähiyhteisöään tai yhteiskuntaa koskeviin asioihin ja päätöksiin. (Tuominen 2009.)

Kirkossa osallisuus esiintyy esimerkiksi ilmaisuissa: olemme osallisia kolmiyhteiseen Jumalaan, olemme osallisia kasteen ja ehtoollisen lahjasta, olemme osallisia kristittyjen keskinäisestä yhteydestä ja olemme osallisia Kristuksen universaalista kirkosta. (Tuominen 2009.)

Opinnäytetyömme toimintaympäristönä on seurakunta. Seurakunnasta puhuttaessa on kapeanäköistä puhua vain osallisuudesta yleensä. Kirkko ei ole rekisteröity yhdistys, jossa samanmieliset henkilöt toteuttavat heidän hyvinä pitämiään tarkoituksia. Osallisuus kirkosta voidaan nähdä kyllä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksina ja tunteena kuulumisesta johonkin, mutta syvemmälle katsottuna osallisuus kirkosta ja seurakunnasta on enemmän.

5.2 Osallisuuden raamatullinen tausta

Yli 2000 vuotta sitten Jeesuksen opetuslapset saivat nähdä Jeesuksen kuoleman ja Hänen ihmeellisen ylösnousemuksensa. Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeen uskovista alkoi muodostua yhteisö, joka ymmärsi olevansa osallinen pelastuksesta ja ikuisesta elämästä. He alkoivat julistaa ilosanomaa Kristuksen ylösnousemisesta ja näin toteuttaa Kristuksen heille antamaa lähetyskäskyä (Matt. 28:18-20). Apostolien julistuksen kautta monet uskoivat ja heidät kastettiin. Uskovien joukko kasvoi ja se alkoi muotoutua. Yhteinen usko alkoi liittää ihmisiä toisiinsa. (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto 2007, 3).

Apostolien teot kertoo toisessa luvussaan alkuseurakunnan elämästä. Seurakunta eli keskinäisessä yhteydessä, koinoniassa, apostolien opetusta kuunnellen. He viettivät yhdessä jumalanpalveluksia ja kokoontuivat säännöllisesti ruokoilemaan ja viettämään ehtoollista. Seurakunnan elämää suuntasi keskinäinen rakkaus ja vastuu toisista sekä määrätietoinen lähetystyö. (Ap.t. 2:42-47.) Kristittyjen yhteisölle on sen historian alusta ollut tunnusomaista keskinäinen yhteys ja osallisuus.

Kristityt ovat hajaantuneet ympäri maailmaan evankeliumia julistaen. Meidän todistuksemme kuitenkin kärsii keskinäisen yhteyden puutteesta. On tunnustettava, että kristillinen seurakunta ei ole sellainen, mihin Jeesus ylipapillisessa rukouksessaankin meitä kristittyjä ohjasi. Jeesuksen rukous ”-- että he olisivat yhtä--” on seurakunnan elämälle tärkeä. (Peura 2002, 3.) Yhteys ja osallisuus kuuluvat erottamattomasti seurakunnan määrittelyyn myös nuorten ja lasten osalta.

Puhuttaessa hengellisessä merkityksessä yhteydestä ja osallisuudesta seurakunnassa, käytetään siitä usein sanaa koinonia (kr.) tai communio (lat.). Koinonia voidaan yleisesti määritellä kaikeksi Kristuksen armon varassa toteutuvaksi, lahjaksi saaduksi yhteydeksi. (Peura 2002, 3). Kirkon ymmärtäminen kommuunioksi valottaa syvemmältä myös yksittäisen seurakunnan olemusta ja siihen kuulumisen ja osallistumisen merkitystä.

Kommuunion lähtökohtana on Pyhän Kolminaisuuden välinen persoonien yhteys. Isä, Poika ja Pyhä Henki ovat yhtä ja heidän välillään vallitsee keskinäinen rakkaus. Jumala kutsuu ihmisiä tähän rakkauteen ja yhteyteen, osallisuuteen, hänestä ja hänen lahjoistaan. ”Jumala on uskollinen, hän on kutsunut teidät Poikansa Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme, yhteyteen.” (1. Kor. 1:9) (Peura 2002, 4.) Kristityillä on uskon kautta siis yhteys kolmiyhteiseen Jumalaan.

Luterilaisen opetuksen mukaan ihminen pääsee kasteessa Jumalan yhteyteen ja hänet liitetään Jumalan perheväkeen. Kaste ja usko merkitsevät osallisuutta sekä Kristuksen kuolemaan että Hänen ylösnousemukseensa. Uskova on kuollut synnille ja hän elää nyt Kristukselle. Pelastuksen ehtona on tässä yhteydessä pysyminen. Siinä meitä auttaa rukouksen ja Raamatun lisäksi ehtoollisen sakramentti. ”Eikö malja, jonka me siunaamme, ole yhteys Kristuksen vereen? Ja eikö leipä, jonka me murramme, ole yhteys Kristuksen ruumiiseen? Leipä on yksi, ja niin mekin olemme yksi ruumis, vaikka meitä on monta, sillä tulemme kaikki osallisiksi tuosta yhdestä leivästä.” (1. Kor. 10:16-17.) Ehtoollisella kristityt ovat yhtä lailla osallisia Kristuksesta, Hänen ruumiistaan ja verestään, ja sen tähden tasavertaisia ja toisiinsa liitetyt. Kristittyjen yhteyden vahvistaja ja ylläpitäjä on Pyhä Henki. Hän liittää kristityt toisiinsa. (Peura 2002, 4.)

Kirkossa osallisuus Jumalasta ja Hänen lahjoistaan saa näkyvän, yhteisöllisen muodon. (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto 2007, 3-4). Usko voi kasvaa ja vahvistua vain seurakuntayhteydessä, missä jäsenet tukevat ja rohkaisevat toisiaan. Uskovien yhteys tai syvemmin ”pyhien yhteys” niin kuin apostolinen uskontunnustus sen esittää, on kristillisen elämän peruspaikka. Uskovien yhteyteen kuuluu kristillinen elämäntapa: keskinäinen rakkaus ja hyvän tekeminen, omasta jakaminen, lohduttaminen ja valmius jakaa toisen kova osa. Koinonia on näin myös hyvää tahtovan rakkauden toteuttamista. (Peura 2002, 4-5.)

Osallisuus seurakunnassa on siis enemmän kuin mahdollisuus vaikuttaa ja tuntea kuuluvansa johonkin. ”Osallisuus kirkosta on osallisuutta hengelliseen yhteisöön, Sanan luomukseen, jossa tullaan osallisiksi syntien anteeksiantamuses-

ta, pelastuksen lahjoista ja pyhistä asioista, viime kädessä Pyhästä kolminaisuudesta ja hänen rakkaudestaan” (Peura 2002, 6).

5.3 Paikka seurakunnassa

Seurakunta on alusta asti ollut yhteisö, jossa jokainen sen jäsen toimii. Raamattu antaa useita kuvia seurakunnasta. Seurakuntaa kuvataan esimerkiksi Kristuksen morsiamena (Ef. 5:25-27), pyhänä temppelinä (Ef. 2:19-22), Kristuksen ruumiina, Jumalan kansana (1.Piet. 2:9-10) ja Jumalan perheenä (1. Joh. 4:19 – 5:1).

Osallisuutta seurakunnassa on ehkä helpointa tarkastella Raamatun kuvaamana Kristuksen ruumiina (1. Kor. 12:12-31). Seurakunta on Kristuksen maanpäällinen ruumis, ja jokainen uskova on tämän ruumiin jäsen. Ruumiin jäsenet ovat tietenkin osallisia ruumiin toiminnasta, eivät yksittäisiä tai irtonaisia. Ruumis tarvitsee toimiakseen kunnolla kaikki jäsenensä. Osien välillä vallitsee näin keskinäinen riippuvuus. Nuorten osallistaminen seurakuntaan ei siis ole ainoastaan nuorten oikeus, vaan se on koko seurakunnalle hyödyksi. Nuorten kautta seurakuntaruumis saisi käyttöönsä monia puutuneita osiaan ja pystyisi toimimaan tehokkaammin.

Paavali kirjoittaa, että jokaisella seurakunnan jäsenellä on yhteisiin kokoontumisissa jotain annettavaa, esimerkiksi laulu, opetus tai ilmestys. (1. Kor. 14:26-28; Sariola 2001, 206.) Seurakunnan tilaisuuksien ei tulisi olla työntekijöiden toimitamia esityksiä, vaan niitä tulisi viettää yhdessä ja yhteisvastuullisesti. Martti Lutherin mukaan yleinen pappeus oikeuttaa jokaisen seurakuntalaisen toimimaan esimerkiksi jumalanpalveluksissa erilaisissa tehtävissä. (Sariola 2001, 203, 208.) Usein kuitenkin kirkossa tapahtuva toiminta on työntekijäkeskeistä. Seurakuntalaisille tulisi tarjota mielekkäitä ja tärkeitä vastuualueita. Harmillisen usein maallikoille tarjottavat tehtävät ovat kuitenkin vaatimattomia ja näkymättömiä. Tällöin monia lahjoja menee hukkaan ja palveluintokin monesti lopahtaa.

Työntekijöiden puolustukseksi on sanottava, että oikeastaan koko ajatus seurakuntalaisten osallistamisesta on kummallinen. Seurakuntalaisten osallistuminen seurakuntaelämän, esimerkiksi jumalanpalvelusten, suunnitteluun ja toteuttamiseen on heidän oman tehtävänsä toteuttamista seurakunnan kastettuina jäseninä. Papit ja muut seurakunnan työntekijät eivät ole seurakunta, vain osa sitä. Papit eivät siis delegoi omia tehtäviään maallikoille vaan itse asiassa seurakunta luovuttaa omasta tehtävästään osan erityiseen virkaan vihityille jäsenilleen. (Sariola 2001, 210-211.)

Yhteisöllisyyden ja maallikkovastuun pyrkimys kirkossamme on noussut viime aikoina vahvemmin esiin. Yksi hyvä osoitus tästä ovat ILME-messut ja Tuomasmessut, joissa pyritään jumalanpalvelukseen, josta kannetaan yhdessä vastuuta ja jonka osallistujat voivat kokea omakseen. (Sariola 2001, 204) Työtä on kuitenkin vielä paljon.

5.4 Opinnäytetyömme ja kirkon strategia

Kauhajoen seurakunta seuraa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon strategiaa vuoteen 2015 ”Meidän kirkko – osallisuuden yhteisö”. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon visiona on, että ”vuonna 2015 kirkon jäsenet näkevät kirkkonsa arvon ja kuulevat siellä Jumalan äänen. Kirkkoon tullaan löytämään vastauksia elämän suuriin kysymyksiin ja sieltä lähdetään palvelemaan Jumalan maailmaa.” (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2008.) Vision saavuttamiseksi strategiassa on laadittu suuntaviivoja, jotka helpottavat seurakuntien omien strategisten tavoitteiden asettelua ja kannustavat valintoihin, jotka johtavat kirkkoamme kohti osallisuuden yhteisön toteutumista (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto 2007). Opinnäytetyömme kohtaa selvästi neljän asetetun suuntaviivan kanssa. Opinnäytetyömme Kauhajoen seurakunnassa kulkee näin linjassa koko kirkon strategian kanssa.

Ensimmäisenä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon strategisena suuntaviivana on hengellisen elämän vahvistuminen: ”Olemme avoimia hengelliselle etsinnälle -- kutsumme ihmisiä Kristuksen osallisuuteen” (Suomen evankelis-luterilainen

kirkko 2008). Opinnäytetyömme auttaa Kauhajoen seurakuntaa nuorten osallisuuden tukemisessa ja vahvistamisessa. Lisäksi se kartoittaa osittain nuorten kysymyksiä ja kipukohtia hengellisestä elämästä. Osallisuuden kokeminen ja sen vahvistuminen sekä hengellisiin kysymyksiin vastausten saaminen ovat merkittäviä asioita yksilön hengellisen elämän vahvistumiselle.

Toinen kohtaava strateginen suuntaviiva on heikoimmista huolehtiminen ja kansainvälinen vastuu. Osallisuuden vahvistuminen tarjoaa nuorille ja nuorille aikuisille mahdollisuuden ”toimia lähimmäisenrakkauden puolesta ja kantaa vastuuta” (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto 2007, 40). Seurakunta voi olla nuorille paikka, missä he saavat kokea hyväksyntää, huolehtia muista ja kokea itse huolenpitoa. Nuoren osallisuuden kokeminen lisää todennäköisesti myös nuorten vapaaehtoisuutta kirkossa. (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto 2007, 40.)

Kolmantena opinnäytetyötämme sivuavana kirkon strategisena suuntaviivana on kirkon jäsenyyden merkityksen vahvistaminen ihmisten elämässä. Strategiaan on erikseen kirjattu nuorten ja nuorten aikuisten jäsenyyden erityinen huomioiminen. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2008.) Kirkon strategian mie-tinnössä seurakunnille annetaan tehtäväksi jäsenstrategian laatiminen, jossa tulee selvittää seurakunnan jäsenkunnan odotuksia ja tarpeita sekä arvioida nykyistä toimintaa. Strategioiden avulla voidaan uudistaa ajattelutapoja ja toimintaa sekä henkilökunnan ammattitaitoa jäsenten tarpeita vastaaviksi (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto 2007, 41).

Tutkimuksemme seurakuntanuorten osallisuudesta auttaa Kauhajoen seurakuntaa huomioimaan kokonaisvaltaisemmin nuoret ja nuoret aikuiset jäseninään. Työmme voi olla selventämässä, mitkä asiat nuorisotyössä nuorten mielestä vahvistavat heidän kristillistä identiteettiään. Tämä helpottaa työntekijöiden työtä nuorten hengellisen identiteetin ja seurakuntayhteyden vahvistamisessa. Kirkon jäsenyyden vahvistuminen ennaltaehkäisee myös paikkakunnan vaihdokseen liittyviä seurakuntayhteyden katkeamisia.

Neljäntenä kohtana kirkon strategia tähtää kirkon uudistumiseen. Strategiassa sanotaan: ”Seuraamme toimintaympäristön muutoksia ja uudistamme toimintaa perustehtävälle uskollisena” sekä ”Rakennamme yhdessä osallisuuden kirkkoa...” (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2008). Tekemämme tutkimus nuorten osallisuudesta seurakunnan elämään ja heidän toiveidensa ja mielipiteidensä kartoitus auttaa Kauhajoen seurakuntaa uudistumaan niin, että se voisi tarjota nuorille heidän tarpeisiinsa sopivaa toimintaa. Tutkimuksesta Kauhajoen seurakunnan nuorisotyö pystyy päättämään, miten nuortentoimintaa tulisi kehittää, miten nuoret kokevat osallisuutensa kirkosta sekä, mitkä ovat nuorisotyön vahvuudet ja heikkoudet. Seurakunta voi näin kehittää toimintaansa sellaiseksi, että se tukee nuorten osallisuutta Kristuksen seurakunnasta ja näin vahvistaa nuorten uskoa ja hengellistä kasvua.

5.5 Uskonnollisuuden muutos

Tarkasteltaessa nuorten ja nuorten aikuisten osallisuutta seurakunnassa on hyvä tiedostaa millaisista lähtökohdista keskimäärin tämän päivän nuoret seurakuntalaiset tulevat ja millaisia ajatuksia uskonnollisuudesta keskimäärin on.

Yhteiskunta moniarvoistuu ja tulee monikulttuurillisemmaksi eikä yksilö enää jäsennä itseään ja maailmankuvaansa osaksi laajempaa sukupolvien jatkumoa. Ensisijainen uskollisuuden kohde ei ole enää kansallinen ja uskonnollinen perinne, vaan omat kokemukset ja tunteet siitä, mikä itselle on todellista ja tärkeää. Valinnanvapaus ja vaihtoehtojen laaja kirjo elämän jokaisella osa-alueella luovat tämän päivän yksilöille yhä suurempaa tarvetta itse määritellä oma identiteettinsä. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 26.)

Meidän kirkko -osallisuuden yhteisö strategian vuoteen 2015 mietinnössä arvioidaan suomalaisten uskonnollisuuden muutosta. Yleisesti voidaan sanoa, että uskonnollisiin instituutioihin kuulumisen, osallistuminen perinteisiin uskonnollisiin toimituksiin ja kirkon eri uskonkäsityksiin uskovien osuus on laskussa. (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto 2007, 11.)

Uskonto on yksityistynyt ja yksilöllistynyt. Uskontoa pidetään jokaisen henkilökohtaisena asiana ja yhä useampi luo oman uskonnollisen identiteettinsä henkilökohtaisen etsinnän kautta, ei uskonnollisen auktoriteetin vaikutuksesta. Uskonnossa on yhä enemmän kyse kokemuksista ja sosiaalisista suhteista kuin peritystä traditiosta. Yksilö voi etsiä pelastusta ja elämän tarkoitusta useista eri lähteistä ja myös luoda itselleen sellaisen elämäkatsomuksen kuin haluaa, yhdistelemällä esimerkiksi eri uskontojen ja aatteiden aineksia. (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto 2007, 11; Schweitzer, Ilg & Simojoki 2010, 17–18.) Tämä on yleistä varsinkin nuorilla. Nuorten keskuudessa tuntuu olevan myös muissakin asioissa tavallista, että yksilö itse pystyy määrittelemään oman näkemyksensä asioista, eikä suostu ottamaan valmista mallia.

Kaikenlaiset hierarkkisesti ja kirkollisesti jäsenytyneet uskonnollisuuden muodot ovat menettäneet asemaansa. Tämä näkyy esimerkiksi jumalanpalveluksiin osallistuvien määrän laskuna, lisääntyneenä avoimuutena muita uskontoja kohtaan sekä heikentyneenä sitoutumisena kirkon oppiin. (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto 2007, 11–12.)

Hengellinen etsiminen ja uskonnollisuus eivät silti ole häviämässä. Uskonnollisuus säilyy yksilön omista tarpeista lähtevänä etsintänä ja tarpeena löytää vastauksia hengellisiin kysymyksiin. Esimerkiksi Helsingissä, löytäessään jotakin itselle mieluista toimintaa noin 20 % nuorista aikuisista olisi halukkaita osallistumaan seurakunnan toimintaan kerran kuussa. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 85). Suurena haasteena kirkolle ja yksittäisille seurakunnille on nykyisen individualistisen uskonnollisuuden ja kirkon olemukseen kuuluvan yhteisöllisyyden yhdistäminen. (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto 2007, 13.)

5.6 Osallisuushankkeet kirkossa

Joissain seurakunnissa on otettu käyttöön lapsivaikutusten arviointi eli LAVA. LAVA tarkoittaa yksinkertaisesti kaikkien alle 18-vuotiaiden seurakuntalaisuuden takaamista. LAVA:lla pyritään varmistamaan, että alaikäisetkin seurakunnan jäseninä saavat mielipiteensä, toiveensa ja näkemyksensä kuuluviin ja että

ne myös huomioidaan kirkon päätöksiä tehdessä. (Kaartinen-Koutaniemi 2011, 10.) YK:n Lasten oikeuksien sopimus edellyttää vielä, että nämä päätökset on tehtävä niin, että lapsen etu toteutuu (Lasten oikeuksien sopimus 2011, 3 artikla). Näiden asioiden toteutumiseksi on Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa valmisteltu kirkkolain muutosta sekä laitettu liikkeelle ”Tyttöjen ja poikien oikeudet kirkossa” -hanke 2009-2011 ja ”Näyn ja kuulun” -hanke 2011.

”Tyttöjen ja poikien oikeudet kirkossa” -hankkeen keskeisimpiä tavoitteita ovat rakentaa lapsiystävällistä kirkkoa ja yhteiskuntaa vahvistamalla tyttöjen ja poikien osallisuutta seurakunnissa sekä vahvistaa tyttöjen ja poikien edun huomiointia kirkollisissa ja samalla kaikessa yhteiskunnallisessa päätöksenteossa (Suomen ev.lut. kirkon keskushallinto).

”Näyn ja kuulun” -hankkeen päätavoitteet ovat lapsivaikutusten arvioinnin kehittäminen seurakuntien toiminnassa ja hallinnossa sekä lapsiystävällisten toimijoiden kriteerien luominen (Suomen ev.lut. kirkon keskushallinto).

6. TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

6.1 Tutkimuksen tavoitteet ja tyyppi

Opinnäytetyömme tavoitteena on tutkia nuorten osallisuuden kokemuksia Kauhajoen seurakunnassa ja sen nuorisotyössä. Tutkimuksemme on tyypiltään empiirinen tutkimus ja laadultaan se on kvalitatiivinen. Poikittaistutkimuksena opinnäytetyömme kuvaa tutkittavaa ilmiötä tällä hetkellä eikä siitä voi vetää kokonaisvaltaisia syy-seuraus-suhteita. (Aaltola & Valli 2012, 128)

6.2 Tutkimuskysymykset

Tutkimuskysymyksemme ovat:

1. Miten nuoret kuvaavat osallisuuttaan seurakunnassa ja sen nuorten yhteisössä?
2. Millaiseksi nuoret kokevat seurakunnassa harjoitettavan hengellisyyden ja kuvailevat sen luomaa osallisuutta

6.3 Aineiston hankinta

6.3.1 Kysely

Aineistonkeruumenetelmänä käytimme avointa ja strukturoimatonta kyselyä. Avoimet kysymykset sopivat mielestämme hyvin tutkimuskysymystemme selvittämiseen, sillä ne kartoittavat nuorten omia ajatuksia ja ne sallivat vastaajien ilmaista itseään omin sanoin. Näin piirtyy esimerkiksi strukturoitua kyselyä paremmin kuva sitä, mitä vastaaja pitää itse tärkeänä, mitä hän aiheesta tietää, mikä on vastaajan motivaatio ja millaisia tunteita asiaan liittyy. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 1997, 183–190.)

Avoimet kysymykset mahdollistavat aineiston luokittelun monin eri tavoin ja antavat vastaajalle tilaa perustella mielipiteensä. Avointen kysymysten vastauksista voi herätä myös uusia ideoita tutkittavasta aiheesta. Toisaalta vastauksista voi tulla ylimalkaisia ja epätarkkoja tai joihinkin kohtiin voidaan jättää vastaamatta. Avoimet kyselyt ovat myös työläisiä analysoida. (Aaltola & Valli 2012, 126–128)

Kyselyn kysymykset luovat perustan tutkimuksen onnistumiselle. Huono kysymystenasettelu saattaa vääristää tuloksia. Siksi pyrimme olemaan tarkkoja kysymystenasettelussa ja sanamuodoissa, jotteivät kysymykset olisi yksiselitteisiä tai vastaavasti liian johdattelevia. Kyselyä tehtäessä on huolehdittava myös siitä, että kysymykset todella etsivät vastauksia tutkimusongelmiin. (Aaltola & Valli 2012, 103–105) Kysymyksiä laatiessamme pohdimme, jokaisen kysymyksen kohdalla sitä, mihin tutkimuskysymykseemme se pyrkii tuottamaan vastauksia. Merkitsimme nämä itsellemme ylös kursivoinnilla. Lopulliseen kysymyslomakkeeseen emme niitä kuitenkaan jättäneet. Halusimme tukea kyselyn onnistumista olemalla itse paikalla, kun kysely tehtiin. Näin pystyimme tarkentamaan kysymyksiä itse. (Aaltola & Valli 2012, 108)

Kyselynteon teorian soveltaminen käytäntöön olikin vaikeampaa. Lähdimme tutkimuksen tekoon ehkä liian kiireellä ja tekemästämme pilottitutkimuksesta ja korjauksista huolimatta kyselylomake jäi osittain raa'aksi. Esimerkiksi kysymys 15: *Kerro millaisissa tilanteissa erityisesti koet yhteyttä tai ulkopuolisuutta suhteessa muihin seurakuntanuoriin? Koetko, että seurakunnan nuortenporukassa on muita syrjiviä sisäpiirejä?* kysyy liian montaa asiaa, kun taas kysymys 3: *Onko uskossa ja seurakunnassa asioita, joiden olemassaoloa tai tarkoitusta et ymmärrä?* tuottaa vastaukseksi ainoastaan kyllä/ei-vastauksia ja on tutkimuskysymystenkin näkökulmasta tarpeeton. Osa kysymyksistämme oli johdattelevia ja jotkut kysymykset olisi voinut tiivistää yhdeksi. Puutteistaan huolimatta kyselylomakkeemme sisälsi kuitenkin myös useita hyviä kysymyksiä, jotka tuottivat paljon käyttökelpoista aineistoa ja vastauksia tutkimuskysymyksiimme. Tässä valossa kyselylomakkeemme ajoi asiansa.

Kyselymme rakenne seuraili Aaltolan ja Vallin kirjassa Ikkunoita tutkimusmenetelmiin esitettyä mallia, jossa tutkimus alkaa taustakysymyksillä ja helpommilla kysymyksillä. Kyselyn keskivaiheella tulevat aremmat ja haastavammat aiheet. Kysely jäähdyttelee loppua kohden ja päättyy helpompiin kysymyksiin. (Aaltola & Valli 2012, 104–105) Asetimme taustakysymykset ja kevyemmät seurakunnan jäsenyyttä kartoittavat kysymykset alkuun, kun taas arempiluontoiset hengellisyttä koskettavat kysymykset asetimme kyselyn keskivaiheille. Kuitenkin kyselymme oli aika pitkä ja työläs, joten se on voinut vaikuttaa viimeisten kysymysten vastausten luotettavuuteen, jos niihin on väsymisen takia vastattu ilman perusteellista pohdintaa. (Aaltola & Valli 2012, s. 106)

6.3.2 Kyselyn jäsentely

Nuorten vastaamisen, vastausten lukemisen ja analysoinnin helpottamiseksi jäsentelimme kysymykset kolmeen eri kategoriaan: A. Seurakunnan jäsenyys, B. Hengellinen osallisuus ja C. Ryhmässä toimiminen ja osallisuus. Teimme samankaltaisia painotuksia sisältävistä kysymyksistä analyysiä ja tulkintaa varten eri aihekokonaisuuksia, jotta niiden sisältöä olisi yhteisten tekijöiden valossa helpompaa jäsentää ja tutkia. Vaikka kysymysten aiheet tukeutuvat vahvasti opinnäytteessämme esitettyyn teoriapohjaan, pyrimme toteuttamaan analyysin aineistolähtöisesti pitäen kuitenkin tiiviisti silmällä tutkimuskysymyksiämme. Seuraavassa on esittely jokaisesta kysymyskokonaisuudesta. Kysymysten perään on merkitty kursivoinnilla, mihin erityiseen asiaan kysymyksellä on haluttu hakea vastausta.

A. Seurakunnan jäsenyys

Osion kysymykset kartoittavat seurakunnan ja etenkin sen nuorten toiminnan merkitystä nuorten elämässä, motivaatiota olla mukana seurakunnan toiminnassa ja tulla siihen mukaan sekä seurakunnan tärkeyttä paikkakunnalta lähdettäessä. Näitä asioita selvitimme kyselyssä kuudella kysymyksellä. Hylkäsimme kysymyksen kolme turhana, sillä se ei tuottanut seurakunnan jäsenyyttä valaivia vastauksia.

Seurakunnan jäsenyys osion kysymykset olivat:

1. Mitkä asiat seurakunnassa ja sen toiminnassa ovat sinulle merkittäviä? Mitä haluaisit enemmän? *Seurakunnan sija elämässä*
2. Mitkä asiat eivät ole sinulle niin tärkeitä? Miksi eivät ole? *Seurakunnan sija elämässä*
3. Onko uskossa ja seurakunnassa asioita, joiden olemassaoloa tai tarkoitusta et ymmärrä? *HYLÄTTY*
4. Miksi päätit lähteä mukaan seurakunnan toimintaan? *Motiivit*
5. Haluaisitko olla seurakunnan yhteydessä seurakuntanuoruuden jälkeen? Miksi? *Mitä srk-nuorten jälkeen?*
6. Muuttaessasi uudelle paikkakunnalle, millaista tukea uskot tarvitsevasi uuden seurakuntayhteyden löytymistä ajatellen? *Miten tukea uudella paikkakunnalla?*

B. Hengellinen osallisuus

Osion kysymykset selvittävät seurakunnassa harjoitettavan hengellisyyden luomaa osallisuutta. Kysymykset pyrkivät selvittämään uskon, seurakuntayhteyden, yhteisen rukouksen ja Raamatun luvun sekä ehtoollisen merkitystä nuorten osallisuuden kokemuksiin Kauhajoen seurakunnan nuorisotyössä. Hengellinen osallisuus -osion kysymykset olivat:

7. Millaisissa tilanteissa olet kokenut / koet Jumalan läsnäoloa? *Usko*
8. Millaisena koet rukoilun ja Raamatun lukemisen tai muun hengellisen toiminnan yhdessä muiden kanssa? Miksi? *Uskonelämän hoitaminen*
9. Ovatko jumalanpalvelukset mielestäsi osallistumisen arvoisia? Miksi / Miksei? *Seurakuntayhteys*
10. Millainen rooli ehtoollisella on uskossasi Jeesukseen? Koetko sen yhdistävän sinua muihin seurakuntalaisiin? *Seurakuntayhteys*
11. Koetko tarvitsevasi seurakunnan toimintaa ja muita seurakuntanuoria uskosi vahvistumiseen? Miksi? Miksi et? *Seurakuntayhteys*
12. Koetko uskosi yhdistävän sinua muihin seurakuntalaisiin? Millaisissa asioissa se näkyy? *Seurakuntayhteys*

C. Ryhmässä toimiminen ja osallisuus

Osion kysymyksillä olemme pyrkineet keräämään informaatiota siitä, millaiseksi nuoret kokevat Kauhajoen seurakunnan nuortenryhmän, millaista on ryhmän

sisäinen koheesio, kuinka avoin ryhmä on, miten nuoret jäsentävät itsensä osana ryhmää ja millaista osallisuutta he kokevat. Selvitämme myös, että kokevatko he voivansa ja haluavatko he vaikuttaa ryhmän toimintaan, tulevatko he kuuluisiksi, arvostetaanko heitä toimijoina ja kuinka turvallisiksi he kokevat seurakunnan työntekijät ja ryhmän muut nuoret.

Ryhmässä toimiminen ja osallisuus –osion kysymykset olivat:

13. Millaiseksi koet seurakuntanuorten ryhmähengen seurakunnan toiminnassa? *Koheesio*

14. Koetko, että olet päässyt sisään seurakuntanuoriin? Jos, niin millaisissa asioissa se näkyy? *Nuoren kokemus asemastaan ryhmässä*

15. Kerro millaisissa tilanteissa erityisesti koet yhteyttä tai ulkopuolisuutta suhteessa muihin seurakuntanuoriin? Koetko, että seurakunnan nuortenporukassa on muita syrjiviä sisäpiirejä? *Ryhmän avoimuus*

16. Koetko saavasi riittävästi tehtäviä ja vastuuta seurakunnassa? Millaisia tehtäviä haluaisit saada? *Osallisuus yhteisössä*

17. Koetko, että osaamistasi, kykyjäsi ja lahjojasi arvostetaan seurakunnassa? Millaiset ovat mahdollisuutesi päästä käyttämään niitä nuorten toiminnassa? *Arvostus toimijana seurakunnassa*

18. Pystytkö mielestäsi vaikuttamaan siihen, mitä nuortenilloissa ja leireillä tehdään? Otetaanko ajatuksesi huomioon esim. leiriä suunnitellessa? *Kuulluksi tuleminen, vaikutusmahdollisuudet toimintaan*

19. Voisitko / haluaisitko olla ideoimassa, suunnittelemassa ja toteuttamassa nuortentoimintaa yhdessä ystäviesi kanssa oma-aloitteisesti, ilman työntekijöiden jatkuvaa, aktiivista ohjausta? *Halu vaikuttaa*

20. Onko sinun helppo kertoa seurakunnan työntekijöille (esim. pappi / nuorisotyöntekijä) mieltäsi askarruttavista asioista? Entä avoimesti ryhmässä? *Ryhmän turvallisuus, luottamus työntekijöihin ja toisiin ryhmän jäseniin*

6.3.3 Aineiston hankintatilanne

Tutkimuskyselymme pidettiin Kauhajoen seurakunnan nuortenleirillä Honkajoella sijaitsevassa leirikeskuksessa. Seurakunta pyysi meitä pitämään tutkimuk-

semme viimeisenä leiripäivänä, sunnuntaina, sillä se sopisi parhaiten heidän leiriohjelmaansa.

Tutkimuskyselyn teko aloitettiin kertaamalla vielä, mistä tutkimuksessa on kysymys ja mihin tuloksia käytetään. Olimme käyneet esittelemässä tutkimustamme aikaisemmalla leirillä ja totesimme silloin, että sunnuntaiaamu ei ehkä olisi paras mahdollinen aika tutkimuskyselyn pitämiselle joukolle väsyneitä nuoria. Seurakunnalle ei kuitenkaan ollut enää leirejä tulossa, joten meidän oli hyväksyttävä tämä tilanne. Kyselytilanteessa leiriväsymys näkyi rauhattomuutena ja vaikeutena keskittyä ja monille vastauksille tunnusomaista oli suuri tunnepitoisuus.

Kyselyn aloittamista edelsi vielä ohjaajien tiukahko puhuttelu yön tapahtumista, minkä jälkeen ei ollut kaikista mukavinta astua pitämään kyselyä. Kyselytilannetta varjosti edellisten lisäksi vielä kiire, kun leirin paluukyytinä toiminut linja-auto kurvasi etuajassa leiripaikan pihaan. Kyselytilanne oli siis kaikkea muuta kuin optimaalinen.

Kyselyä vastaajat kuvailivat sitä täyttäessään esimerkiksi lausahduksella ”te kysytte niin vaikeita”. Vastauksista huomasi kuitenkin, että kysymykset oli ymmärretty keskimäärin hyvin, eivätkä nuoret itse tutkimustilanteessakaan pyytäneet liiemmin selitystä kysymyksille. Kysymykset olivat siis ilmeisesti aseteltu selkeästi. Mieleemme kuitenkin nousi ajatus siitä, kuinka autenttisesti saamamme vastaukset loppujenlopuksi edustavat nuorten todellisia kokemuksia ja missä määrin vastaukset heijastavat sitä, mitä nuoret olettavat meidän haluavan kuulla.

Kysely oli ehkä hieman liian pitkä ja se vaati paljon vaivaa. Osa vastaajista täytti tunnollisesti joka kohdan, kun taas osa tyytyi vastailemaan lyhyemmin ja kiirehti palauttamaan paperia. Jälkeenpäin ajateltuna olisi ehkä pitänyt pyrkiä vielä lyhentämään kyselyä ja sijoittelemaan tärkeimpinä pitämämme kysymykset ensimmäisiksi, kun vastaajilla on vielä tarmoa jäljellä.

Tekemämme kyselyn koeajo Espoon tuomiokirkkoseurakunnassa tehtiin antamalla koevastaajille ainoastaan osa kyselystä, ei koko kyselyä. Tämä oli virhe siinä mielessä, että emme nähneet todellista kyselyyn kuluvaan aikaan ja vaivaa. Oikea kysely osoittautui pitkäksi. Toisaalta vastauksista löytyy hyviä ajatuksia miltei joka kohtaan. Näin kerätty tieto on suhteellisen kattavaa. Toiselle vastaajista joku kysymys on herättänyt enemmän ajatuksia kuin toiselle.

Vastaajien joukossa oli muutamia ensimmäistä kertaa seurakunnan nuortenleirillä olevia, juuri rippikoulun käyneitä nuoria ja muutama vielä rippileirille menossa oleva nuori. Tieto kävi ilmi vastauksista muutaman nuoren itse mainitessa asiasta. Myös vastaajan iän perusteella voidaan tehdä vastaavan suuntaisia johtopäätöksiä, sillä 14-vuotiaat ovat joko juuri rippikoulun käymättömiä tai sen juuri käyneitä. He eivät todennäköisesti olleet kovin tietoisia seurakuntanuorten toiminnasta ja vastasivat kyselyyn melkein ulkopuolisen roolista. Tämä voi olla toisaalta hyväkin asia, niin saimme muutamia vastauksia ihmisiltä, joille seurakunnan toiminta ei ollut niin tuttua. Vastapainona leirillä oli myös jo useita vuosia mukana olleita vanhempia nuoria, joiden näkökulmat ja tiedot seurakunnasta ovat jo paljon syvemmät.

Vähättelemättä nuorten aitoja tuntemuksia ja kokemuksia, sekä lähtökohtaisesti kyseenalaistamatta niiden autenttisuutta löysimme siis mahdollisia tekijöitä, jotka mielestämme ovat saattaneet vaikuttaa nuorten vastauksiin tai heidän tyyliinsä ilmaista itseään. Tiedostimme nämä seikat jo vastauksia lukiessamme ja otimme ne huomioon niitä tulkitessamme

6.4 Analyysimenetelmät

Analysoimalla pyrimme luomaan aineistoon selkeyttä ja saamaan aineistosta paremman kuvan. Analysoimalla kerättyä aineistoa voimme tuottaa uutta tietoa aiheestamme ja näin helpottaa tutkimuskysymyksiin vastaamistamme. Analysoimme aineistoamme aineistolähtöisesti. (Eskola & Suoranta 1998, 138.)

6.4.1. Esityöt

Aloitimme kyselyssä saamamme aineiston työstämisen esitöillä (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 1997, 209). Luimme ja selasimme aineistomme läpi. Kaikki lomakkeet näyttivät tarpeeksi huolellisesti ja vakavissaan täytetyiltä ja kelvollisilta analysoitaviksi. Muutamissa lomakkeissa joihinkin kysymyksiin oli jätetty vastaamatta, mutta emme usko tämän vaikuttavan ratkaisevasti tutkimuksen tuloksiin. Hylkäsimme kysymyksen numero kolme, sillä siitä emme saaneet mitään tutkimuskysymysten kannalta olennaista informaatiota.

6.4.2 Litterointi

Litteroimme saadun aineiston tietokoneelle. Järjestelimme saadut vastaukset niin, että kysymyksen alle keräsimme kaikki saadut vastaukset eri papereista. Vastausten perään merkitsimme vastaajan sukupuolen ja iän, esimerkiksi P17 tai T15, missä P tarkoittaa poikaa ja T tyttöä. Vastausten laittaminen allekkain helpotti niiden vertailua keskenään ja on tarkoituksenmukaista teemoittelua ajatellen. Tutkimuksessamme emme lähde tarkastelemaan yhden vastaajan vastauksien kausaalisuhteita. Säilytimme kuitenkin tilapäisesti alkuperäiset vastauslomakkeet, mikäli niille tulee tarvetta.

6.4.3 Kvantifiointi

Litteroinnin jälkeen kvantifioimme aineistoa. Kvantifioiminen on aineistossa esiintyvien seikkojen laskemista. Laskemalla kaikkien esiintyviä asioiden lukumäärän, pystymme helpommin näkemään tyypillisimmän vastauksen. (Eskola & Suoranta 1998, 165–166.) Kvantifioimme aineistoamme kahdella eri tavalla. Ensinnäkin laskimme teemoittelussa ilmenevien teemojen lukumääriä ja niiden perusteella muodostimme aineistoamme kuvaavia tyyppejä. Toiseksi laskimme jokaiseen kysymykseen tyypillisimmän vastauksen. Tällä tavoin pystyimme tulkitsemaan aineistoamme sekä teemoittelun ja tyypittelyn kautta laajasti kokonaisuutena että yksityiskohtaisesti antaen suosituimpia vastauksia yhteen ky-

symykseen. Kvantifioiminen itsessäänkin avasi jo jotain mielenkiintoisia näkökulmia tutkimusongelmiamme ajatellen.

Käytimme laskemisessa yksinkertaista koodausta, missä merkitsimme litteroituun tekstimonisteisiin erilaisia symboleja kuvaamaan tiettyä asiaa. Esimerkiksi ympyröimme kaikki vastauksissa esiintyvät yhdessä oloon viittaavat maininnat ja toimintaan viittaavat vastaukset merkitsimme neliöllä. Tämän jälkeen laskimme, monessako vastauksessa nuoret puhuvat yhdessäolon tai toiminnan merkityksestä seurakunnassa. Kvantifioimisessa jouduimme tulkitsemaan aineistoamme jo melko paljon esimerkiksi pohtiessamme, puhutaanko vastauksessa nyt todella yhdessäolosta ja voidaanko se siis ympyröidä (Eskola & Suoranta 1998, 167).

6.4.4 Teemoittelu

Teemoittelu on yksi laadullisen analyysin perusmenetelmistä. Teemoittelussa on kyse aineiston pilkkomisesta ja järjestämisestä eri aihepiirien mukaan. Teemoittelun tarkoitus on nostaa esiin tutkimusongelmaa valaisevia teemoja. Teemoittelussa käytetään apuna aineiston kvantifiointia ja koodausta. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.) Tutkimuksessamme teemoittelimme aineistomme aineistolähtöisesti eli tarkastelimme aineistoamme ja nostimme sieltä esiin siinä usein toistuvia ja tutkimusongelmamme kannalta olennaisia teemoja. Havainnollistimme nostamiamme teemoja sitaatein. Käytimme samaa teemoittelua kyselymme A ja B osioihin, sillä niistä näyttivät nousevan samanlaisia teemoja. Analysoimme A ja B osiota sekä itsenäisinä osioina, että yhdessä.. A ja B osion kysymyksistä teemoiksi nostimme seuraavat: Toiminta, yhteisö, hengellisyys, vertaisuus ja kokemus/tunne. Näitä samoja teemoja käytimme soveltaen myös C –osiossa.

Seuraavassa on opinnäytetyömme analysointivaiheessa syntyneiden teemojen lyhyet selitykset. Toivomme tämän selventävän teemojen ominaispiirteitä.

Toiminta. Aineistossamme oli paljon vastauksia, jossa nuoret kertoivat seurakunnassa järjestettävän toiminnan ja aktiivisen tekemisen merkityksistä osallisuuteen. Toiminta-teemaan sisältyy vastauksia, joissa mainitaan kaikenlainen tekeminen, esimerkiksi nuortenleirit, laulaminen, jumalanpalvelukset ja nuortenillat.

Yhteisö. Aineistosta nostimme teemaksi yhteisön. Tämä teema kuvaa yhdessä olemisen ja tekemisen merkitystä osallisuuteen. Teemaan sisältyy vastauksia, joissa ilmennetään yhdessäoloa, ryhmähenkeä ja koheesiota. Teeman vastauksissa mainitaan esimerkiksi asioita kuten yhteiset hetket, yhdessäolo ja ihmisten lähentyminen.

Hengellisyys. Teema kuvaa hengellisyyden vaikutusta osallisuuteen. Teemaan sisältyy vastauksia, joissa kuvataan jollain tavalla hengellistä toimintaa, esimerkiksi ilosanoma, yhteys Jumalaan, rukoulu, Raamatunluku ja Jumalan läsnäolon tunteminen.

Vertaisuus. Teema nousee aineistosta, jossa nuoret kuvaavat joukkoon kuulumisen tärkeyttä, samanarvoisuutta ja tukemista. Teema on lähellä yhteisöteemaa ja vastauksen jaottelu selvästi toiseen teemaan oli vaikeaa. Vertaisuus teemaan kuuluvat vastaukset, joissa esiintyvät esimerkiksi maininnat samanhenkisyydestä, saman uskoisuudesta, kaltaisista ihmisistä, hyväksymisestä ja tuesta.

Tunne tai kokemus. Teemaan kuuluvat vastaukset kuvastavat selvästi jonkin asteista tunnetta tai kokemusta osallisuudesta. Teema on ehkä kaikista teemoista sekavin, sillä vastauksiin sisältyvien tunteiden havaitseminen on vaikeaa. Koimme kuitenkin tämän teeman tarpeelliseksi näkökulmaksi. Teemaan kuuluvissa vastauksissa on ilmaisuja kuten vapauden tunne, rauhallisuuden kokeminen sekä tylsyyden ja turvallisuuden kokeminen.

C-osion teemoittelussa käytimme samoja teemoja kuin A ja B osiossa. Hyödynnäksemme C-osion tutkimuksemme kannalta mahdollisimman tehokkaasti, päätimme lähestyä teemojen käyttöä vähemmän kvantitatiivisesta näkökulmas-

ta. Osion vastaukset ovat kysymysten muotoilun tähden kerronnallisempia ja kuvailevampia kuin A:ssa ja B:ssä, joten pelkkä kvantitatiivinen teemojen esiintymien määrällinen laskeminen ja vastausten puhtaasti tätä kautta tulkitseminen olisi mielestämme rajoittanut materiaalin todellista potentiaalia. Täten päätimme käyttää teemoittelua lähinnä sisällön jäsentelyn ja tarkastelun apukeinona, sen sijaan, että lokeroisimme löydöksemme tiukasti teemoihin ja analysoisimme kyselymateriaalia tältä pohjalta.

Ryhmän toiminen ja osallisuus osiota on tarkasteltu pienempinä aihekokonaisuuksina. Ensimmäisen aihekokonaisuuden muodostavat kysymykset 13 – 15 (katso liite kyselylomake). Toinen kokonaisuus koostuu kysymyksistä 16 – 19 ja kolmas kysymyksestä 20.

Jokaisen kysymyksen materiaali on lähtökohtaisesti jaoteltu myönteisiin, kielteisiin ja neutraaleihin vastauksiin. Tämä on perusjakomme, jonka avulla voimme luoda yksinkertaistetun yleiskuvan tilanteesta ja paneutua tämän jälkeen vastauksiin yksityiskohtaisemmin. Tämä helpottaa ”tyyppien”, jotka ovat enemmän yleiskuvia, luomisessa ja niihin vaikuttavien tekijöiden jäsentelemisessä. Emme siis seuraa yksittäisen vastaajan vastauksia eri kysymyksissä siten, että tarkastelisimme monimutkaisia kausaalisuhteita. Jaoteltuamme myönteiset ja kielteiset vastaukset, paneudumme niiden sisältöön ja niihin vaikuttaviin tekijöihin yleistettyinä kokonaisuuksina.

6.4.5 Tyypittely

Teemoittelun jälkeen tyypittelimme aineistomme. Tyypittelyssä aineisto ryhmitellään tyypeiksi vastauksissa ilmenevien samankaltaisuuksien perusteella. (Eskola & Suoranta 1998, 182-186; Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.) Tyypittelyn avulla pystymme tiivistämään ja tyypillistämään kolmeen eri osioon saamiamme vastauksia. Muodostamme tyyppit sisältävät kukin aina kaksi teemaa. A ja B osioissa käytimme samanlaista tyypittelyä, mutta C osion käsittelemme eritavalla sen erilaisen luonteen vuoksi. Aineistosta nostimme seuraavat tyyppit:

Toimintakeskeinen. Tyyppi sisältää vastaajat, jotka toivat vastauksissaan esille toimintaan ja yhteisöllisyyteen liittyviä teemoja. Tyypin edustajille tärkeää seurakunnassa on tekeminen yhdessä muiden nuorten kanssa.

Sanantekijä. Tyyppi sisältää vastaukset, joissa puhuttiin toiminnasta ja hengellisyydestä. Tyypin nimi sisältää seuraavan merkityksen: Sana viittaa hengellisyteen ja tekijä toiminnallisuuteen.

Esirukoilija. Tyypin vastaukset sisältää hengellisiä ja yhteisöllisiä teemoja. Nimi ei välttämättä kuvaa ihmisen varsinaista toimintaa, vaan nimi on stereotyyppinen ilmaus ihmisläheisestä ja hengellisyyttä arvossa pitävästä ihmisestä.

Tukija. Tyyppi sisältää yhteisöllisiä ja vertaisuutta kuvaavia vastauksia. Tyypin nimivalinnassa kuvastuu sosiaalinen ja toisen rinnalle asettumisen näkökulma.

7. TULOKSET

7.1 Vastaajien taustatiedot

Keräsimme tutkimusaineistomme Kauhajoen seurakunnan nuortenleirillä 16-18.3. Tutkimuksemme pääkohderyhmänä olivat rippikoulun käyneet ja Kauhajoen seurakunnan järjestämään nuortentoimintaan osallistuvat nuoret. Kysyimme tutkittavilta heidän ikänsä ja sukupuolensa. Kyselyymme osallistuvat kaikki vanhemmiltaan luvan saaneet, leirillä olevat nuoret. Vastaajia oli 33, joista tyttöjä oli 18 ja poikia 15. Vastaajien ikäjakaumaksi tuli seuraava:

14-vuotiaat: 9 tyttöä + 1 poika = 10 vastaajaa

15-vuotiaat: 7 tyttöä + 7 poikaa = 14 vastaajaa

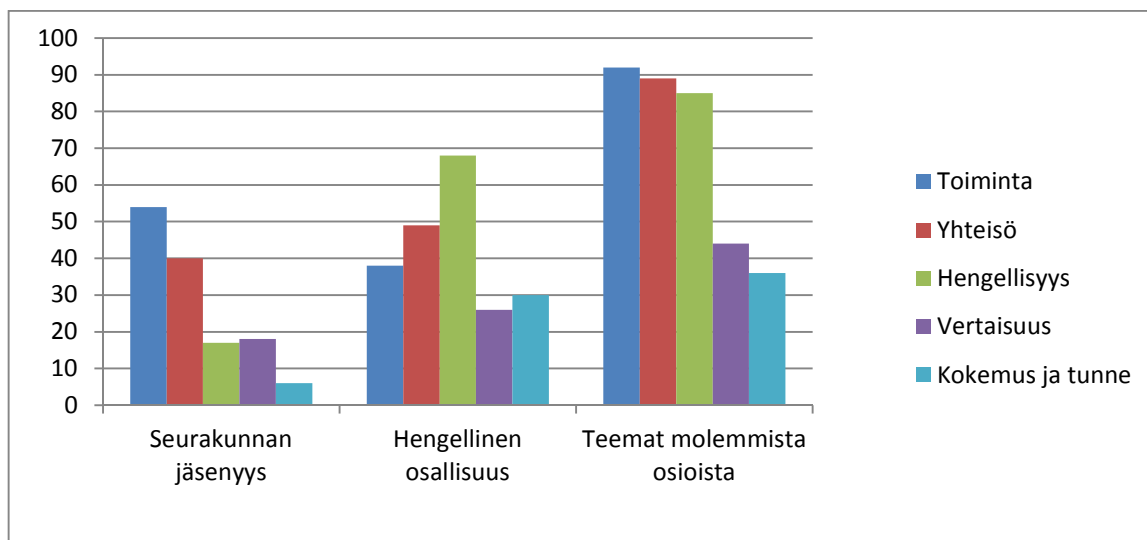
16-vuotiaat: 2 tyttöä + 3 poikaa = 5 vastaajaa

17-vuotiaat: 0 tyttöä + 3 poikaa = 3 vastaajaa

18-vuotiaat: 0 tyttöä + 1 poika = 1 vastaaja.

7.2 Teemoittelun tulokset

Kuviossa 1 on esitelty kyselyn teemojen lukumäärät.

KUVIO 1: Teemojen esiintymiset eri vastausosioissa

Seurakunnan jäsenyyttä koskevia kysymyksiä tarkasteltaessa sieltä nousee selvästi esiin seurakunnassa järjestettävän toiminnan ja siellä kokoontuvan yhteisön merkitys. Vastauksia, joissa mainittiin toiminnan merkittävyys seurakunnan jäsenyyteen, oli 54. Yhteisön mainitsivat 40 vastaajaa. Seurakunnan jäsenyyden merkitystä kysyttäessä hengellisyys (17), ja vertaisuus (18) olivat teemoina jo selkeäsi harvinaisempia.

Hengellistä osallisuutta tarkasteltaessa suurimpana teemana oli hengellisyys, joka ilmeni 68 vastauksessa. Yhteisön merkityksen hengellisessä osallisuudessa toivat esiin 49 vastausta. Toiminnan tärkeyttä kuvasi 38 vastausta. Vastauksia tuli tasaisesti myös teemoihin tunne ja kokemus (30) sekä vertaisuus (26).

Seurakunnan jäsenyys osiota ja hengellisen osallisuuden osiota yhdessä tarkasteltuna vastauksista nousee suurimpana teemana toiminta 92 vastauksella. Toiseksi suurin teema on yhteisö 89 vastauksella. Hengellisyys on kolmanneksi suurin 85 vastauksella. Neljänneksi suurin on vertaisuus 44:llä ja viidenneksi suurin on tunne/kokemus 36 vastauksella.

7.3 Seurakunnan jäsenyys

7.3.1 Seurakunnan jäsenyys ja merkitys

Merkittäväksi seurakunnassa mainittiin yhdessäolo (8/33) ja nuortenillat (7/33). Kaikkein parhaimpana nuoret hehkuttavat nuortenleirejä ja kertoivat haluavansa niitä lisää. Jopa 21/33 vastaajaa mainitsi seurakunnassa merkittäväksi nuortenleirit. Nuoret kertovat merkittävistä asioista seurakunnassa:

Kaikki jutut mitä tehdään yhdessä esim. nuortenillat. Enemmän viä jotain yhteisiä reissuja.

Leirit, koska siellä saa olla oma itsensä ja siellä on niin samanhenkistä porukkaa. Ei tarvi olla enempää.

Nuortenleirit! Ja nuortenillat. Enemmän vois olla niitä leirejä. Yhdessäolo ja saa olla oma itsensä.

Hengellisyys merkitystä seurakunnan jäsenyydessä kuvasivat 17/33. Hengellisiin ilmaisuihinkin liittyi vahvasti yhteisöllinen vivahde. Yhteyttä kuvattiin ilmaisuilla uskovien yhteys, samankaltaisuus ja omana itsenään oleminen. Usko ja seurakunnan toiminta nähtiin tärkeiksi 15/33 vastauksessa. Nuorista 21/33 sanoivat haluavansa olla seurakunnan yhteydessä vielä seurakuntanuoruuden jälkeenkin. Sitaateissa nuoret kuvailevat seurakuntanuorten yhteisöä ja aikomuksiaan olla seurakunnan yhteydessä vielä nuoruuden jälkeenkin:

[Miksi mukaan seurakuntaan?]

Koska seurakunnan tapahtumissa saan olla oma itseni, nään samanhenkisiä kavereita, voi puhua vapaasti uskon asioista ja siksi, että haluan kertoa Jeesuksesta ja Jumalasta muille.

Koska täällä on mahtava porukka. Haluan kehittää uskoani ja koska täällä musiikki on aika tärkeää.

[Mukana seurakunnassa nuoruuden jälkeen?]

Kyllä, koska muuten Jumala unohtuu helposti.

7.3.2 Miksi seurakuntaan?

Monille nuorille rippikoulukokemukset ja kaverit toimivat motivaattoreina tulla mukaan seurakunnan toimintaan ja olla siellä. Rippikoulussa, samoin kuin nuortenleirillä, on kyse yhdessäolon ja toiminnan yhdistämisestä. Kaverit nähtiin suurimpana vaikuttajana myös seurakuntayhteyden löytymiselle uudella paikkakunnalla.

[Miksi mukaan seurakuntaan?]

Kun kaverit tuli ja ripari.

[Millaista tukea tarvitset uuden seurakuntayhteyden löytymiseen]

Uusia ystäviä, joiden avulla voi tutustua seurakuntaan.

Se on vähän hankalaa. Yrittäisin löytää sieltä kavereita ja niitten avulla olis helpompaa yhdistyä

7.4 Hengellinen osallisuus

7.4.1 Yhdistävä hengellisyys

Nuoret kertoivat kokevansa Jumalan läsnäoloa erityisesti rukoillessaan (11/33). Rukoilu ja Raamatun tutkiminen koettiin luonnollisemmaksi ja helpommaksi nimenomaan yhdessä (23/33). Nuoret nostivat esiin monia yksittäisiä tapauksia Jumalan läsnäolon kokemuksista. Jumala koettiin esimerkiksi rukousvastauksissa, yksinolossa, laulaessa ja jumalanpalveluksissa. Nuortenleirit nousivat selkeimmin esille tärkeinä hengellisen yhteyden luojina. Rukoilu, Raamatun lukeminen ja hengellisistä asioista keskustelu yhdessä muiden nuorten kanssa, koettiin paljon yksin tapahtuvaa uskon elämän hoitamista helpompana.

[Millaisena koet rukoilun/Raamatunluvun yhdessä muiden kanssa?] Leireillä se on helppoa, koska muut ovat samankaltaisia, mutta muualla se ei ole niin helppoa.

Se on hyvä asia. Lähentää ihmisiä ja usko vahvistuu oikein porukalla.

Yhdessä usko vahvistuu kun on yksin rukoilu ja muu vastaava saat-
taa tuntua vaikealta, mutta yhdessä ollessa tuntuu vaivattomalta ja vahvalta.

Tosi mukavalta ja rentouttavalta, koska silloin tuntuu että Pyhä Henki olisi meidän kanssamme sillai enemmän tai vahvemmin.

Usko on tärkeä tekijä nuorten korostaman hyvän yhteisön ja yhteisöllisyyden rakentumisessa. Nuorten mukaan usko yhdistää heitä ja tämä yhteys näkyy esimerkiksi keskinäisenä arvostuksena ja toimeentulemisena, ystävyys-
tenä samoina, puheenaiheina ja kokoontumispaikkoina, yhteisenä rukouksena ja samankaltaisina kokemuksina elämästä.

[Miten muut vaikuttavat uskooosi?] Seurakunnan toiminta ja seurakunnan nuoret ja muut jäsenet muistuttavat usein uskosta ja siitä, miten tärkeä asia se on.

Kyllä, koska yksin olisin varmaan jo luopunut uskosta, koska ei ole ketään, jonka kanssa puhua siitä.

[Yhdistääkö usko muihin?] Kyllä. Kun kaikki me ollaan yhtä perhettä esim. Setäläs ja me puhutaan siellä samoista asioista.

Kyllä, lähimmäisen rakkaus ja yhdessäolo ja tekeminen.

7.4.2 Jumalanpalvelus ja ehtoollinen

Tutkimuksen mukaan nuoret näkevät jumalanpalvelukset sekä merkittävinä ja osallistumisen arvoisina että tylsinä ja pitkäväteisinä. 22/33 oli myönteinen mielellä jumalanpalvelusten suhteen. Jumalanpalveluksissa koettiin lepoa, rauhaa ja turvallisuutta sekä uuden oppimista, taakoista vapautumista sekä Jumalan sanan ja Hänen läsnäolonsa kohtaamista.

[Ovatko jumalanpalvelukset osallistumisen arvoisia?] Kyllä koska niissä tuntee Jumalan läsnäolon ja oppii usein jotain uutta.

Kyllä, koska joka kerta kun olen siellä mun silmät avautuu enemmän ja enemmän Jeesuksesta.

Toisaalta 11/33 piti jumalanpalveluksia tylsinä, pitkäväteisinä ja kaavamaisina. Erikoismessuille, kuten vapaamuotoisimmille nuortenmessuille ja iltapäivämessu ILME:lle annettiin kannatusta.

No en oikein tiedä, siellä on kyllä niin tylsää, etten siksi tykkää käydä.

Jumalanpalveluksia arvostettiin kyllä tärkeinä, mutta niitä pidettiin pitkäväteisinä ja luotaantyöntävinä.

[Mikä ei ole merkittävää?] Jumalanpalvelukset sunnuntaisin. Joskus kestoilta liian pitkiä ja rakenteeltaan vähän pitkäväteisiä.

Jumalanpalvelukset ovat tärkeitä, mutta perinteisten lisäksi olisi mukavaa, jos olisi ns. ”rennompia” jumalanpalveluksia. Laulettaisiin paljon eikä mukana olo tarkoittaisi jäykkänä penkissä istumista. ILME – messut ovat jo askel parempaan.

Jumalanpalvelusten sydämessä on ehtoollinen, yhteyden ateria. Ehtoollisella nuoret kokivat olevansa ensisijaisesti yhteydessä muihin, mutta myös Jeesukseen. Nuoret kuvailivat ehtoollisen roolia uskonelämässään näin:

Olen pelastettu. Jumalan rakkaus ilmenee mm. juuri siinä. Olen samanarvoinen ja –kaltainen muiden kanssa. Jumala rakastaa meitä kaikkia yhtä paljon.

Tärkeä, koska ehtoollinen tavallaan yhdistää mua Jeesukseen. Kyllä koska voin jakaa se silloin muiden seurakuntalaisten kanssa.

Ehtoollinen yhdistää seurakuntalaisia, koska siinä jaetaan hetki, yksin ehtoollinen ei tuntuisi samalta.

7.5 Ryhmässä toimiminen ja osallisuus

7.5.1 Nuortenryhmän toiminta ja keskinäinen yhteys

Ryhmässä toimiminen ja osallisuus osion ensimmäiset kysymykset käsittelevät nuorten ryhmän sisäistä toimintaa ja keskittyvät kokemuksiin nuorten keskinäisestä yhteydestä. Tarkastellessamme aihekokonaisuuden vastauksia, voidaan todeta, että tyypillisin vastaaja on yhteyttä seurakuntanuoriin kokeva, ryhmää helposti lähestyttävänä pitävä ja siihen kiintynyt sekä sisään päässyt nuori. Tällainen nuori omaa kokemuksia nuorten yhteisön arvostuksesta, ystävydestä ja hyväksynnästä. Tämä näkyy siinä, että nuori kokee voivansa olla oma itsensä ja kokee vertaisuutta suhteessa muihin.

Olen saanut hyviä kavereita ja minua kuunnellaan, otetaan huomioon ja tuetaan.. ketään ei syrjitä ja tullaan toimeen toistemme kanssa. Se näkyy leireillä ja yhdessäolossa.

Yhteisen toiminnan, joista merkittävimmät ovat leirit, nuortenillat, laulut ja leikit, myönteinen merkitys yhteyttä luovana tekijänä korostui kun taas hengellisyys jää tässä yhteydessä selvästi vähemmälle huomiolle. 20 vastaajaa mainitsi jonkin toimintamuodon, hengellisyydestä puhui seitsemän. Kaikista 90:stä vastauksesta 78 oli myönteinen.

Toinen tyypillinen kokemus on kielteinen, joka kuitenkin on huomattavasti myönteistä marginaalisempi. Tällainen vastaaja kokee haasteita päästä sisään

ryhmään ja näkee nuorten yhteisössä myös sisäpiirimäistä klikkiytymistä. On kuitenkin mainittava, etteivät kielteisetkään kokemukset poistaneet täysin yhteyden tunnetta ryhmään vaan olivat usein enemmän yksittäisen haittaavan tekijän kaltaisia. Tällaisia tekijöitä ovat mm. uutena oleminen ja tietämättömyys toiminnasta ja mahdollisuuksista. Vastauksista löytyi kuitenkin myös niitä, joissa vastaaja kokee jääneensä täysin eristyksiin muista.

Joskus minusta tuntuu siltä, että minua ei oteta porukoihin mukaan. Välillä on niitä sisäpiirejä, muttei aina.

Kielteisiä vastauksia oli yhteensä kahdeksan. Tämän lisäksi oli neljä neutraaliksi tulkittua vastausta, jossa vastaajan mielipidettä ei selvästi voitu tulkita. Tällaista vastausta edustaa esimerkiksi *”en tiedä”*.

7.5.2 Nuoret vaikuttajina

Ryhmässä toimiminen ja osallisuus-osion kysymykset käsittelevät nuorten kokemuksia seurakunnan toimintaan vaikuttamisessa joten painopiste on seurakunnan työntekijöiden luottamuksessa ja motivoinnissa suhteessa nuoriin ja nuorten omassa halukkuudessa vaikuttaa yhteisön toimintaan. Tyypillisimmän vastaajan voidaan sanoa olevan nuori, joka jo kokee saavansa riittävästi vastuuta toiminnassa ja kokee lahjojensa tulevan arvostetuiksi. Hän on avoin lisävastuulle, kokee tulevansa kuulluksi ja voi kokemuksensa perusteella vaikuttaa toiminnan sisältöön. Hän haluaisi myös olla aktiivinen osa nuorten omaa, työntekijöistä riippumatonta toiminnan suunnitteluryhmää.

Erityisen arvostettuja toimintamuotoja ovat isostoiminta, leirit, erilaiset musiikki-tehtävät ja nuortenillat sekä niihin liittyvät sketsit ja leikit. Myös ymmärrys oman aktiivisuuden merkityksestä vastuun saamisessa käy ilmi ja motivoituneet kansanuoret koetaan rohkaiseviksi.

Aina saa ehdottaa, kun siltä tuntuu. Siihen saa tukea tosi hyvin. Yhdessä pystytään päättämään asioista ja mahdollisuudet ovat melko hyvät jos on oma-aloitteinen.

Tätä tyyppiä edustavia vastauksia on yhteensä 86/121.

Toinen vastaustyyppi oli kielteiset vastaukset, joita esiintyi yhteensä 22. Näissä vastauksissa koettiin omien vaikutusmahdollisuuksien olevan heikkoja, vastuun olevan vähäistä eikä omia lahjoja pääse käyttämään haluamallaan tavalla. Myös nuorten oma suunnitteluryhmä koetaan liian isoksi haasteeksi eikä siihen haluta osallistua.

Tällaisiin kokemuksiin vaikuttaviksi tekijöiksi mainitaan tietämättömyys siitä, mitä voisi tehdä, oma haluttomuus osallistua, nuorten paljoudesta johtuva vaikeus päästä esille ja liian valmiiksi strukturoidut ohjelmat. Muita tekijöitä ovat tunne omasta kyvyttömyydestä johtuen iästä tai kokemuksen puutteesta ja myös kokemuksia suoranaisestä arvostuksen puutteesta ja ulkopuolelle jäämisestä mainittiin.

Kyllä otetaan [huomioon] mutta ei kiinnosta käyttää niitä. Kun olen kokeneempi ja vanhempi niin silloin saan [vaikuttaa].

Jyrkempää kantaa edustaa sitaatti

[Mahdollisuudet] on huonot, ei ne näy täällä missään. Kykyjäni aliarvioidaan ja niitä jätetään huomiotta.

Myös tässä aihekokonaisuudessa oli vastauksia, joista selkeän informaation saaminen oli vaikeaa. Tällaisia neutraaleja vastauksia oli yhteensä 13.

7.5.3 Ryhmän turvallisuus ja luottamus työntekijöihin

Ryhmässä toimiminen ja osallisuus osion kolmannessa aihekokonaisuudessa käsitellään sitä, kuinka turvallisiksi nuoret kokevat ryhmänsä ja heidän kanssaan työskentelevät seurakunnan työntekijät. Vastaukset jaettiin myönteisiin ja kielteisiin ja merkitsimme aineistoomme kirjaimia T, R tai T/R, riippuen siitä puhui nuori työntekijöistä (T), ryhmästä (R) vai sekä että (T/R). Myönteiset vastaukset jakautuivat siten, että 33 vastaajasta työntekijöille pystyy puhumaan mieltä askarruttavista asioista 23, ryhmässä 13 ja näistä kaikista 11 sekä työntekijöille, että ryhmässä. Vastaavasti puhumista ei koe mieleiseksi työntekijälle neljä, ryhmässä 12 ja työntekijälle eikä ryhmässä neljä vastaajaa.

Noin 2/3 nuorista kokee pystyvänsä puhumaan henkilökohtaisesti työntekijän kanssa ja kokee heidät luottamuksellisiksi ja helposti lähestyttäviksi.

Kyllä seurakunnan työntekijät ovat minulle kuin sisaria ja vanhempia.

Hieman yli 1/3 ei koe ryhmää tarpeeksi turvalliseksi. Tähän vaikuttaa vastaajien mukaan asioiden henkilökohtaisuus sekä luottamuksellisuus.

Jos ryhmä on hyvä ja tuttu, niin silloin on helpompi uskoutua.

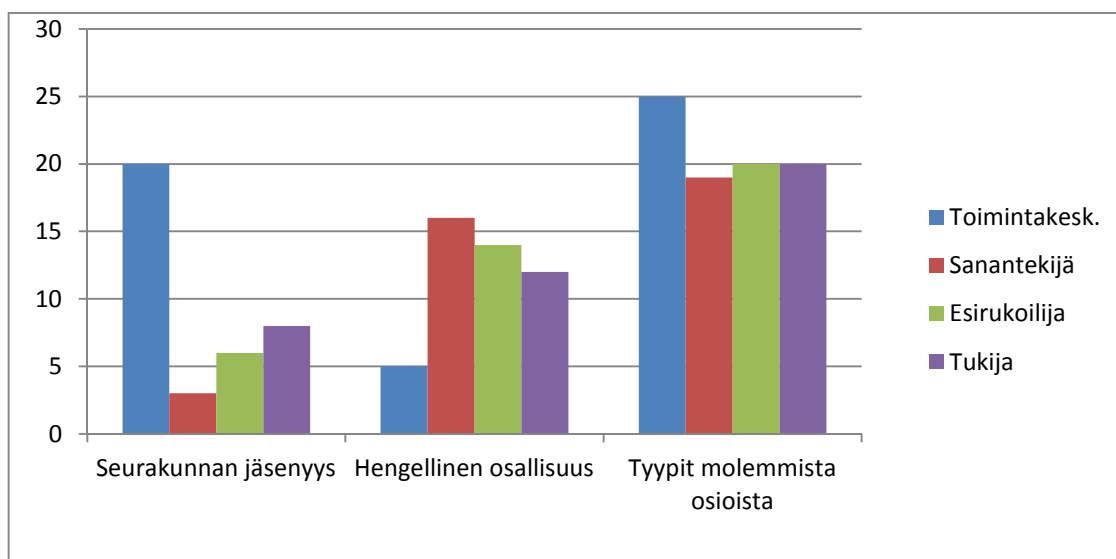
Ne 1/3 ketkä puhuisivat ryhmässä, ovat asettaneet ehdoksi usein muun jäsenistön koostumisen turvalliseksi koetuista henkilöistä. Ne, jotka eivät suostuisi puhumaan työntekijälle eivätkä ryhmässä mainitsevat syiksi oman ujouden tai ensimmäisen askeleen ottamisen haasteen.

Ei kovin helppoa, en ole koskaan kertonut edes

Tässä aihekokonaisuudessa ei ollut neutraaliksi luokiteltavia vastauksia, vaan kaikki vastaukset jaoteltiin edellä mainittuihin ryhmiin.

7.6 Tyypittelyn tulokset

Kuviossa 2 on esitelty tyypittelyssä syntyneiden tyyppien esiintymistä.

KUVIO 2 Tyypit eri osioissa: Toimintakeskeinen (toiminta+yhteisö), Sanantekijä (toiminta+hengellisyys), Esirukoilija (yhteisö+hengellisyys) ja Tukija (yhteisö+vertaisuus)

Tyypillisimpänä nuorten seurakunnan jäsenenä oli toimintaa ja yhteisöllisyyttä yhdistelevä toimintakeskeinen-tyyppi.

Hengellisen osallisuuden osiosta nousi selkeästi kolme esimerkki tyyppiä. Toimintaa ja hengellisyyttä painottava sanantekijä -tyyppi (16), yhteisöä ja hengellisyyttä painottava esirukoilija -tyyppi (14) sekä yhteisöä ja vertaisuutta painottava tukija -tyyppi (12).

Yhdessä tarkasteltuna vastauksista erottuu selkeimmin neljä tyyppiä. Toimintakeskeinen (25), esirukoilija (20), tukija (20) sekä sanantekijä (19).

8. POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

8.1 Yhteisö ja toiminta kulmakivinä

Seurakunnassa käyvät nuoret muodostavat Kauhajoella vahvan yhteisön. Nuoret kuvasivat kokevansa yhteenkuuluvuutta, hyväksyntää ja luottamusta omassa yhteisössään, seurakunnan nuortenryhmässä. Yhteisön määrittelyyn kuuluu, että sen jäsenillä on samanlaisia intressejä, arvoja ja tavoitteita (Opetusministeriö 2010). Mitä tiiviimmin yksilö on osa ryhmää, eli mitä tiiviimpää koheesio on yksilön kohdalla, sitä paremmin yksilö omaksuu ryhmän sisäiset normit ja suuntaviivat (Pennington 2005, 83; Kopakkala 2011, 36; Aho & Laine 2004, 204).

Osallisuus on tunnetta kuulumisesta johonkin. Osallistuminen yhteiseen toimintaan on askel kohti vaikuttavaa osallisuutta. Tutkimuksemme mukaan Kauhajoen seurakunnan nuoret pitävät seurakuntanuorten yhteisöä keskimäärin hyvänä. Tulosten perusteella nuortenryhmän tyypillinen jäsen on yhteyttä seurakuntanuoriin kokeva, ryhmää helposti lähestyttävänä pitävä ja siihen kiintynyt sekä sisään päässyt nuori. Toimiva sosiaalinen vuorovaikutus sekä myönteiset suhteet vertaisiin ovat tärkeitä osallisuuden rakennuspalikoita (Nurmi & Rantala 2011, 6).

Iso osa nuorista kertoo pitävänsä seurakunnassa merkittävänä hyvää yhteisöä ja seurakunnan hyvää toimintaa. Merkittäväksi seurakunnassa koettiin myös tunne siitä, että siellä saa olla oma itsensä. Lämmin yhteisö vetää yksilöä puoleensa, antaa tilaa heikkoudelle ja näyttää hyväksymistään. Jo rippikoulussa koettu osallisuus toimii monille kantavana tekijänä jatkaa mukaan seurakunnan nuortentoimintaan.

Haastateltavien ryhmä ei kokemuksissaan kuitenkaan ollut täysin homogeeninen. Kielteiset kokemukset kertovat siitä, ettei kaikkien ole yhtä helppoa päästä ryhmään sisään ja kokea sitä turvalliseksi. Havaitsimme, että suuri osa tällaisen kokemuksen omaavista on ryhmän nuorimmasta päästä. Vaikka tämä ei automaattisesti tarkoitaakaan heidän olevan uusia ryhmässä, myös tämä aspekti tuo-

daan toisinaan esille. Uusilla, ryhmään pyrkivillä nuorilla voi siis olla vaikeuksia löytää oma paikkansa yhteisössä. Tämä voi tietenkin olla myös normaali ilmiö, jota ilmenee uusien jäsenien liittyessä jo valmiiseen ryhmään.

Ryhmäturvallisuutta tarkasteltaessa havaitsimme, että 2/3 nuorista ei haluaisi keskustella omista asioista avoimesti ryhmän sisällä. Jos koheesio todella olisi sellaista, miksi nuoret sitä kuvailevat, olisi loogista, että se korreloisi ryhmäturvallisuuden kanssa. On hyvä, että ryhmän johtohahmot koetaan luotettaviksi ja turvallisiksi. Tämä luo edellytyksiä osallisuuden ja yleisen ryhmäturvallisuuden rakentamiselle. Omien lastensuojelutyökokemusten perusteella tiedämme, ettei ole automaatio, että nuori haluaa kertoa omista asioistaan muiden nuorten kuullen. Turvattomissa ryhmissä puhumisen kynnys voi olla korkea ja puhuminen voi muodostua suorastaan mahdottomiksi ja turvallisen ryhmän rakentaminen vaatii aikaa ja sitoutumista työntekijältä.

Nuoret kehuvat paljon nuortenleirejä. Tämä johtuu mielestämme siitä, että nuortenleirit ovat toimintakeskeisen tyypin ilmentymiä. Leireillä yhdistyvät toiminta ja yhdessäolo. Jumalanpalveluksissa ilmiö näkyi käänteisenä. Jumalanpalvelus näyttäytyy ikään kuin nuortenleirin vastakohtana, jossa toiminnallisuuden sekä yhteisöllisyyden osuus on varsinkin perinteisessä messussa vähäinen. Tutkimuksemme mukaan nuoret pitävät seurakunnan yhteisiä jumalanpalveluksia tärkeinä, mutta käytännön havainnointi Kauhajoen seurakunnan sunnuntain aamujumalanpalveluksista osoittaa nuorten osallistumisaktiivisuuden heikoksi. Jumalanpalveluksia siis arvostetaan, mutta kuitenkin niitä ei koeta sellaisiksi, että niihin viitsisi lähteä. Nuoret tarvitsisivat tuekseen tutun ryhmän ja kokemuksia osallisuudesta myös jumalanpalveluksissa. Pelkkä hengellinen anti ei riitä vetämään nuoria kirkkoon, vaan niin kuin tekemämme tyypittely osoittaa, myös hengellisesti aktiiviset ja kiinnostuneet nuoret pitävät toimintaa ja yhteisöllisyyttä tärkeänä. Sen lisäksi muut työalat koettiin vieraina, sillä ne eivät suoraan kosketa nuorten yhteisöä.

Kirkon vuoteen 2015 tähtäävän strategian mietinnössä todetaan, että uskonnossa on kyse entistä enemmän kokemuksista ja sosiaalisista suhteista kuin traditiosta. Vanhemmille sukupolville tärkeää hierarkkista ja kirkollisesti jäseny-

nyttä uskonnollisuutta ei koeta puhuttelevaksi nuorten keskuudessa. Tämä näkyy vahvasti nuorten toiveissa aktiivisista messuista ja nuortenleireistä (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto 2007, 11.) Hyvä yhteishenki ja ryhmä rohkaisevat nuoria kiinnittymään seurakuntaan. Osallistava toiminta on nuorille tärkeää ainutlaatuisten kokemusten ja toiminnan sosiaalisen luonteen vuoksi. Monissa vastauksissa mainittiin iltapäivämessu ILME askeleena parempaan suuntaan. Yhteisöllisempi ja toiminnallisempi ILME osallistaa nuoria paremmin kuin perinteinen kello 10 jumalanpalvelus. Osallisuuden merkitystä ei voida vähätellä, sillä yhteisö tukee tai vastaavasti murentaa kristillisten arvojen, uskon ja elämäntapojen muodostumista nuorissa.

8.2 Vastuu ja vaikuttaminen osallisuuden maaperänä.

Osallisuuteen liittyvät aina erilaiset tunteet ja kokemukset. Juuri tunne siitä, että yksilö hyväksytään ryhmään ja kokemukset vaikuttamisesta ovat osallisuudessa keskeisellä paikalla. Suurin osa nuorista kokee tulevansa ymmärretyiksi ja kuuluviksi yksilöinä ja että heidän oma ainutkertainen potentiaalinsa otetaan huomioon. Myös se, että nuoret haluavat lisää vastuuta kertoo siitä, että jo annettu vastuu on ollut mittasuhteiltaan sopivaa ja nuorilla on ollut motivaatiota toteuttaa annettuja tehtäviä. Toisaalta tulos näyttäisi olevan jonkinlaisessa ristiriidassa toisen opinnäytetyöntekijän kesätyösuhteessaan tekemien havaintojen kanssa, joiden perusteella melko yksinkertaistenkin vastuiden antaminen nuorille tuntui olevan haasteellista.

Kielteisistä kokemuksista löytyi tekijöitä, jotka nuorten mukaan vaikuttavat heidän kokemuksiinsa vastuun saamisesta ja lahjojen käytöstä. Hyvänä esimerkkinä ovat kokemukset liian strukturoiduista ohjelmista. Ryhmässä saattaa olla nuoria, joilla on voimakas tarve vaikuttaa ja toimia yhteisössä omien kykyjensä kautta. Näille nuorille voivat valmisrakenteiset ohjelmat tuntua hankalilta. Tällaiset ohjelmat eivät kannusta nuoria osallisuuteen niiden vähentäessä heidän mahdollisuuksiaan vaikuttaa ja käyttää lahjojaan. Ohjaajien ja nuorten välisellä toimivalla vuorovaikutuksella voidaan osallisuudesta muodostaa kokonaisvaltaisempaa. (Nurmi & Rantala 2011, 140–143; From & Koppinen 2012, 23.)

8.3 Usko osallisuuden luoja

Jumalan luoma osallisuus Hänestä ja seurakunnasta kätkeytyy tavalliseen elämään ja yhdessäoloon, jossa Jumalan sana ja rukous ovat mukana. Yhteys Jumalaan yhdistää myös ihmisiä toisiinsa ja kirkossa osallisuus Jumalasta saa näkyvän ja yhteisöllisen muodon (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto 2007, 3-4; Peura 2002, 4-5.) Nuorten kuvailemat kokemukset nuortenryhmän sisällä ilmenevästä rakkaudesta, lohduttamisesta, rohkaisusta ja omasta jakamisesta ovat seurakunnan olemukseen kuuluvia, Jumalan Hengen aikaansaamia asioita. Nuoret kertovat esimerkiksi rukouksen yhdistävän heitä ja uskossa elämisen olevan helpompaa nuortenleireillä. Nuortenyhteisö on siis monelle turvallinen paikka, missä omaa uskoa voidaan pitää esillä.

Edellä mainitut asiat kertovat hengellisyyden luomasta osallisuudesta. Samoin kuin yhteisöllisyys ja toiminnallisuus tukevat hengellisyyttä myös hengellisyys tukee ryhmää ja sen sisällä olevien yksilöiden välistä koheesiota. Mielenkiintoista on, että hengellisen toiminnan myönteistä merkitystä vastauksissaan toisille selvä vähemmistö. Tämä ei kuitenkaan välttämättä tarkoita hengellisyyden merkityksen olevan olematon, sillä suuri osa aktiviteeteista ja toiminnasta sisältää paljon hengellistä ulottuvuutta. Esimerkiksi jos nuori mainitsee tärkeäksi asiaksi ”leirit”, on kenties mahdotonta erottaa leirien kattavan kristillisen sisällön vaikutusta myönteiseen leirikokemukseen.

Usein kaiken yhteisöllisyyden ja kokemuksen kaipuun alle kätkeytyy aitoa hengellistä kaipuuta ja etsintää (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto 2007, 11). Tämän vuoksi seurakunnan työn fokuksena tulisi aina säilyä sen perustehtävässä, Kristuksen evankeliumissa.

8.4 Kokonaisvaltainen osallisuus

Opinnäytteemme edetessä huomasimme, että puhuttaessa seurakunnasta on keinotekoisia jakaa siellä olevaa osallisuutta ”tavalliseen”, ei-hengellisessä yhteisössä olevaan osallisuuteen ja ”hengelliseen osallisuuteen”. Ymmärsimme

tutkimusta tehdessämme, ettei näitä kahta todellisuudessa pysty seurakunnan kontekstissa väkivaltaa tekemättä erottamaan vaan ne muodostavat yhden kokonaisuuden. Seurakunnan ollessa hengellinen yhteisö on hengellisyys siis erottamattomalla tavalla osa sitä ja sen sisällä koettua osallisuutta sekä koheesiota. Rajanveto osallisuuden eri osa-alueiden välillä on todellisuudessa siis hyvin haasteellista, ellei jopa mahdotonta. Seurakunnassa on täten osallisuutta kokeakseen oltava jollain tavalla yhteyksissä sen hengellisyyteen. Seurakuntaakin on luonnollisesti yhteisö, jossa koetaan samalla tavalla yhteyttä, ulkopuolisuutta ja osallisuutta kuin missä tahansa muussa yhteisössä ja ryhmässä.

Joutuimme erittelyn haasteellisuudesta huolimatta kuitenkin kyselyn tuloksia analysoidessamme tekemään jonkinlaisia rajanvetoja näiden kahden välillä. Tämän teimme siksi, että pystyisimme jollakin tavalla erikseen tarkastelemaan niiden merkityksiä osallisuuden kokemuksille. Opinnäytetyömme osioista A ja C kartoittavatkin enemmän ”tavallista osallisuutta” ja B ”hengellistä osallisuutta”. Vastauksissa osioiden rajanvedot olivat kuitenkin liukuvia. Vaikka erillisessä tarkastelussa tulleet tulokset ovat aitoja ja hyviä, on meidän ilmiötä ymmärtääksemme muistettava niiden liittyvän kiinteästi toisiinsa. Emme kuitenkaan usko kysymysten jaottelun vaikuttaneen ratkaisevasti tapaamme tulkita tuloksia vaan pikemminkin kyse oli jäsentelyyn liittyvästä käytännön ratkaisusta. Havainto oli kaikesta huolimatta tärkeä, sillä se jäsensi ja syvensi ajatuksiamme niin osallisuudesta, kuin seurakunnan todellisesta luonteesta hengellisenä osallisuuden yhteisönä.

Tämä herätti myös ajatuksia siitä, voiko hengellisyys olla jotain, mitä ”tavallisuudesta” osallisuudesta puuttuu? Toisin sanoen voiko se olla jotakin täydentävää puhtaasti ”tavalliseen osallisuuteen” ja jos näin on, voiko täten ilman hengellisyyttä olla osallisuutta sanan täydessä merkityksessä? Tarkoituksenamme ei ensisijaisesti tällä pohdinnalla ole ylistää seurakunnissa olevaa osallisuutta ylitse muiden, vaan haastaa opinnäytteemme lukijoita miettimään mitä kristillisellä hengellisyydellä on annettavana? Mikä on sen merkitys puhuttaessa osallisuudesta yleisellä tasolla? On mielestämme oikeutettua esittää oheiset kysymykset ja tuoda esille hengellisyyden ainutlaatuinen vaikutus siihen, mikä tekee seurakunnan nuortenyhteisöstä juuri sellaisen konseptin kuin se on.

8.5 Näennäiskuuleminen ja osallisuuden rajat

Osallisuuden vastakohta ei ole syrjäytyminen vaan syrjäyttäminen (Tuominen 2009). Aikuisten vastuulla on huolehtia siitä, että nuoria ei syrjäytetä heitä koskevissa asioissa. Valitettavan yleistä on nuorten niin sanottu näennäiskuuleminen. Nuorilta kyllä kysytään mielipiteitä ja toiveita ja heitä kehoitetaan ideoimaan ja toteuttamaan ajatuksiaan. Käytännössä kuitenkin nuorisotyö on yhä tiukasti työntekijöiden hyppysissä. Nuorten ajatuksia kysytään, mutta niitä ei todellisuudessa huomioida tai nuorten haaveille ei anneta niiden toteutumiseksi tarvittavaa tukea.

Milloin osallisuuden etsiminen on mennyt liian pitkälle? Aikuinen on aina loppupeleissä vastuussa lapsesta ja nuoresta. Osallisuus sinänsä ei ole itseisarvo, johon pitäisi pyrkiä keinolla millä hyvänsä. Aikuisten tieto ja taito ovat tarpeen nuoria ohjatessa. Nuorten toiveet eivät aina ole heidän tarpeidensa mukaisia tai esimerkiksi seurakunnan eettisen linjan mukaisia. Aikuisten tulee huolehtia, että nuorten ääni tulee kuuluviin. Tämä ei tarkoita sitä, että lapsi tai nuori nousisi auktoriteetissa ja määräysvallassa aikuisen ohi.

8.6 Tutkimuksen suhde strategioihin

Kauhajoen seurakunnan strategia puhuu seurakunnasta hengellisenä kotina. Sen mukaan Kauhajoen seurakunta haluaa vahvistaa jäsentensä jäsenyyttä ja hengellistä elämää (Kauhajoen seurakunta 2009). Tutkimuksemme perusteella seurakunnan jäsenyys koetaan nuortentoiminnassa ja sen sisällä suhteellisen hyvänä. Nuorten vahvasta jäsenyydestä kertovat mielestämme heidän seurakunnasta hyvän toiminnan ja yhdessäolon paikkana, suunnitelmat pysyä seurakunnan jäseninä seurakuntanuoruuden jälkeenkin sekä nuorten ryhmän korkea koheesio eli ryhmään kiintymisen taso.

Kirkon strategiaan suhteutettuna opinnäytetyömme voisi tarjota pieniä näkökulmia. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon strategian vuodelle 2015 ”Meidän kirkko - osallisuuden yhteisö” esittämiä suuntaviivoja olemme tarkastelleet ai-

emmin tässä opinnäytetyössä. Strategian yhden suuntaviivan, ”Hengellisen elämän vahvistaminen”, yhtenä merkittävänä näkökulmana voisi tutkimuksemme perusteella olla yhteisön merkityksen tarkasteleminen (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2008). Vahvan yhteisön luominen ja sen ylläpitäminen toimisi vahvistavana tekijänä osallisuuden kokemusten saamisessa. Nykyaikana kirkkoon kuuluva yhteisöllisyyden ja omasta jakamisen ajatus on kaventunut (Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskushallinto 2007, 11). Tämä on todennäköisesti heijastumaa yhteiskunnassamme vallitsevasta individualistisesta ajattelusta. Kaikki ovat yksilön omia asioita, jotka eivät kuulu muille. Tällainen ajattelumalli sotii kirkon yhteisöllistä ja missionaarista luonnetta vastaan. Kirkko ei voi olla pelkkä erillisten yksilöiden rypäs vaan sen on oltava osallistava yhteisö.

Kirkon strategian toinen suuntaviiva, kirkon jäsenyyden merkityksen vahvistaminen, tapahtuu tutkimustulostemme perusteella ainakin nuorten kohdalla yhteisön ja toiminnan kautta (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2008). Kun nuori kokee olevansa osa ryhmää ja tykkää tehdä ja toimia siinä ja saa jotain mielekästä tekemistä, kokee hän olevansa vahvemmin seurakunnan jäsen. Seurakuntayhteys myös helpottaa uskossa elämistä. Ehkä kirkko voisi panostaa siihen, että ihmiset tutustuisivat ja todella kiintyisivät toisiinsa ja yhteiseen asiaan. Kansankirkossa tämä voi olla vaikeaa, kun kaikkea toimintaa pyritään suuntaamaan kaikille ja työntekijät tekevät suurimman osa työstä. Näin seurakuntalaisille jää ikään kuin sivustaseuraajan tai katsojan rooli. Jonkinlaista yhteisöllisyyttä kirkkoon olisi ajan hengen vastaisesti saatava.

Strategian kolmantena suuntaviivana oli kirkon uudistuminen (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2008). Tämä heittää haasteen Kauhajoen seurakunnalle tutkimustemme tulosten käsittelemisessä, arvioimisessa ja siinä, otetaanko niitä huomioon ja ohjaavatko ne konkreettisesti toimintaa mihinkään suuntaan.

8.7 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Pyrimme opinnäytetyössämme olemaan eettisiä koko tutkimusprosessin ajan. Jo tutkimusaiheen valinta on jollain tavalla eettinen ratkaisu. Tulisiko valita aihe,

joka on helppo toteuttaa, mutta ei ehkä niin hyödyllinen? Tehdäkö työ joka hyödyttää vain meidän valmistumistamme vai yrittääkö olla avuksi muillekin? Päädyimme kokeilemaan tutkimuksen tekoa, sillä ajattelimme siitä olevan apua Kauhajoen seurakunnalle ja se olisi myös meille opetukseksi ja hyödyksi.

Tutkimusta tehdessämme kiinnitimme huomiota tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden kohteluun. Halusimme varmistaa, että tutkimukseemme osallistuvat tietäisivät, mistä tutkimuksestamme on kyse ja mihin tuloksia käytetään. Tämän vuoksi kävimme yhdellä nuortenleirillä Kauhajoella etukäteen kertomassa tutkimuksestamme, osallisuuden käsitteestä ja siitä mihin tuloksia käytämme ja milloin opinnäytetyömme valmistuu. Myös tutkimustilanteen alussa kerroimme tutkimuksen idean vielä julki. Lupasimme myös käydä esittelemässä tutkimuksemme tuloksia työntekijöille ja nuorille. (Eskola & Suoranta 1998, 52-56.)

Tutkimuksemme tarkoitus kerrottiin nuorille, mutta emme voi olla varmoja, miten hyvin nuoret lopulta oikeasti ymmärsivät, mihin suostuivat vastaamaan. Tässä tutkimuksessa siitä tuskin syntyy vakavia seuraamuksia, mutta yleensä tutkimuseettisesti ajateltuna tutkimukseen osallistuvalla tulisi tarjota sellainen tieto tutkimuksesta, että hän varmasti ymmärtää, mihin vastaa ja miksi. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 1997, 26-27.)

Perehtyneisyyden lisäksi tutkimuseettisesti tärkeä asia on vastaajan oma suostumus. Henkilön, myös lapsen, on kyettävä arvioimaan, haluaako hän osallistua tutkimukseen. Tämän takia tarkka perehdyttäminen on tärkeää. Osallistumisen on oltava myös vapaaehtoista. (Hirsijärvi ym. 1997, 26-27; Nieminen 2010, 37.) Tutkimukseen osallistuneet olivat alaikäisiä. Tämän vuoksi kysyimme lupalapun välityksellä myös heidän huoltajiensa suostumusta tutkimuksen tekoon. (Nieminen 2010, 33.)

Tutkimukseemme osallistuminen oli periaatteessa vapaaehtoista. Mietimme kuitenkin, miten vapaaehtoista lappusemme täyttäminen loppujen lopuksi oli. Taisimme unohtaa sanoa selvästi, että lapun voi halutessaan jättää tyhjäksi (Eskola & Suoranta 1998, 52-56). Myös tilanne, jossa kysely toteutettiin ikään kuin painosti vastaamaan. Oliko kyseessä suostuttelu tai pakottaminen? Mo-

nesti aikuisen ja lapsen valtaero on haitaksi tutkimuksessa. Kyselyyn vastanneet ehkä pyrkivät antamaan kyselyymme niin sanotut ”oikeat vastaukset” sekä ehkä antamaan hyvää kuvaa seurakunnastaan ja työntekijöistään. (Nieminen 2010, 37.)

Tutkimuksemme kaikissa vaiheissa pyrimme henkilötietolain vaatimaan yksityisyyden suojaamiseen (Henkilötietolaki 1999). Kyselyssä kysyttiin henkilökohtaiseen hengelliseen elämään liittyviä kysymyksiä. Toteutimme kyselyn nimettömänä. Emme ole näyttäneet vastauslomakkeita seurakunnan työntekijöille, sillä he voisivat tunnistaa vastaajan paperissa olevan sukupuolen, iän ja vastaustyylin perusteella. Näin pyrimme säilyttämään vastaajien anonymiteetin. Myös tuloksia julkaistessa on oltava varuillaan samaisen asian kanssa. (Eskola & Suoranta 1998, 52-56.) Espoon tuomiokirkkoseurakunnassa toteuttamamme pilottitutkimuksen tulokset hävitimme, kuten lupasimme.

Tutkimuksessamme pyrimme olemaan rehellisiä. Kirjallista osuutta tehdesämme olemme välttäneet plagiointia ja pyrimme rehellisesti raportoimaan tutkimuksemme kulun. Vastauksia analysoidessamme ja julkistaessamme pyrimme olemaan puolueettomia ja katsoimme tuloksia sellaisina kuin ne olivat, ilman kaunisteluja. (Hirsijärvi ym. 1997, 27-28.) Opinnäytetyöpartnereina olimme tasavertaisia eikä kumpikaan pyrkinyt hyötymään toisen kustannuksella. (Hirsijärvi ym. 1997, 27-28.)

9. KEHITTÄMISEHDOTUKSIA JA JATKOTUTKIMUSAIHEITA

Haluaisimme jättää seurakunnalle muutamia ajatuksia, millä tutkimuksen ja teorian valossa voisi jatkossa tarkkailla osallisuuden toteutumista.

Tutkimuskyselymme työstäminen oli sen avointen kysymysten tähden vaativaa ja se vaati paljon aikaa. Jos Kauhajoen seurakunta haluaa jatkossa toteuttaa kyselyä osallisuudesta omassa ympäristössään, voi tulostemme pohjalta muotoilla strukturoidun kyselylomakkeen. Tällaisella tulosten kerääminen ja niiden analysoiminen on nopeampaa, tosin ei niin kattavaa. Strukturoidulla kyselyllä seurakunta voisi seurata osallisuuden muutoksia esimerkiksi vuosittain ja verrata toimintatapojen ja työntekijöiden vaikutusta osallisuuteen.

Yleisesti työyhteisöllä ja erityisesti nuorisotiimin pohdittavaksi haluaisimme jättää seuraavanlaisia kysymyksiä. Kysymykset voivat helpottaa osallisuuden ajatuksen ymmärtämisessä ja sen toteuttamisessa nuorisotyössä. Kysymykset on muotoiltu kirkon kasvatus- ja nuorisotyön asiakirjasta Lapsi on osallinen.

Kysymyksiä seurakunnalle pohdittaviksi:

Miten seurakuntaelämää voisi toteuttaa lapsi- ja nuorilähtöisemmin?

Miten nuoret voisivat osallistua heille luontevalla tavalla jumalanpalveluselämään, seurakunnan toimintaan ja niiden suunnitteluun?

Miten nuori otetaan huomioon aktiivisena toimijana seurakunnassa?

Minkälaisissa tilanteissa osallisuus päätöksenteossa voisi toteutua arjen lapsi- ja nuorisotyössä? Pienetkin asiat voivat olla suuria.

Miltä näyttäisi nuortenleiri, jos nuoret listaisivat asioita, joita he haluavat viikonlopun aikana tehdä? Nuoret voisivat esimerkiksi keskustella ja äänestää, osallistua suunnitteluteluun tai vaikka valita edustajansa ohjaajatiimiin.

Mitä tapahtuisi, jos rippikoululaiset saisivat päättää edes osan rippikoulussa käsiteltävistä teemoista ja oppimiskokonaisuuksien sisällöistä?

Miltä näyttäisi sunnuntain jumalanpalvelus, jos se toteutettaisiin säännöllisesti lasten ja nuorten kanssa? (Kirkon kasvatus ja nuorisotyö 2008.)

Hyvä keino tarkastella seurakunnan toiminnan onnistuneisuutta osallisuuden näkökulmasta on tutustua osallisuuden portaiden teoriaan, ja verrata tutkimustuloksiamme siihen. Tämän avulla työntekijät voisivat itse paremmin havainnoida sitä, miten osallisuus käytännössä toteutuu ja minkälaisiin toimiin sen edistämiseksi voisi ryhtyä. Se voisi toimia täten ikään kuin ammatillisena työkaluna ja mahdollisuutena reflektoida omaa toimintaa. Osallisuuden portaavat ovat mm. Nurmen ja Rantalan teoksessa Näyn ja kuulun muotoiltu seuraaviin askeleisiin, joita emme kuitenkaan nimeämistä enempää tässä yhteydessä avaa. (Nurmi & Rantala 2011, 146 – 147):

1. Yksisuuntainen prosessi
2. Aikuisten ja lasten vuoropuhelu, jota aikuiset ohjaavat
3. Luova yhteistyöprosessi
4. Kohti itsenäistä päätöksentekoa
5. Autonomia.

Johtuen opinnäytteemme tutkimuksellisesta luonteesta nostamiemme tulosten käytännön soveltamismahdollisuudet eivät välttämättä ole suoraan sellaisenaan siirrettävissä toiminnan tasolle. Pikemminkin pyrimme välittämään mahdollisimman autenttisen kuvan, yleiskatsauksen tilanteeseen vastaukseksi tutkimuskysymyksiimme ja tätä kautta tarjota tietoa siitä, millaisiin asioihin työntekijät voivat seurakunnassa kiinnittää huomiota. Tämän informaation avulla työntekijöiden on mahdollista myös jäsentää omaa kuvaansa siitä, miten nuoret kokevat osallisuutta heidän yhteisössään. Varsinainen tutkimuksesta mahdollisesti seuraava konkretia kuitenkin jää loppujenlopuksi työntekijöiden itsensä harkintaan ja heidän oman ammatillisuutensa varaan.

Tutkimuksemme voi sisältää myös tärkeää informaatiota osallisuudesta ja prosessina kokemusta sen tutkimisesta. Ajatellen tämän päivän kirkollista tutkimusta ja etenkin Suomen evankelisluterilaisen kirkon vuoden 2015 strategiaa uskomme hyödyn kykenevän ulottumaan Kauhajoen seurakunnan rajojen ulkopuolelle. Osallisuuden tutkiminen ilmiön moniulotteisuuden vuoksi osoittautui haastavaksi ja rajojen luominen osallisuuden eri osa-alueiden välille tuntui usein keinotekoiselta. Tämän tähden uskomme kokemuksemme voivan helpottaa aihetta sivuavia tai sitä pidemmälle tutkivia.

Jatkotutkimuksena Kauhajoen seurakuntaan voisi olla esimerkiksi koulutuksen vaikutuksia osallisuuteen seurakunnassa. Nuorisotyössä esimerkiksi lukiolaisien osuus on selvästi suurempi kuin ammattikoulussa opiskelevien nuorten. Mistä tämä johtuu? Myös ikä vaikuttanee kokemuksiin osallisuudesta. Miten vanhempien nuorten kokemukset eroavat nuorempien kokemuksista? Tämä voisi olla mielenkiintoinen jatkotutkimuksen aihe joko nuorisotyössä tai laajentaen koskemaan koko seurakuntaa. Mielenkiintoinen jatkotutkimusaihe voisi olla myös se, miten seurakunnan jo muuton takia jättäneet nuoret ovat löytäneet seurakuntayhteyden uudelta paikkakunnalta ja miten Kauhajoen seurakunta voisi olla tukemassa heitä sen löytymisessä.

Koemme, että tutkimuksella saavutettiin sen tavoittelema kokemusten kuvaaminen ja, että se muovasi ääntä kuuluviin sille kohderyhmälle johon se oli suunnattu.

LÄHTEET

- Aaltola, Juhani & Valli Raine 2010. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2 - Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Aho, Sirkku; Laine Kaarina 2004. Minä ja muut – kasvaminen sosiaaliseen vuorovaikutukseen. Helsinki: Otava
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Tampere: Vastapaino
- Finlex 2010. Henkilötietolaki 523/1999. Viitattu 29.10.2012
[http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1999/19990523?search\[type\]=pika&search\[pika\]=henkil%C3%B6tietolaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1999/19990523?search[type]=pika&search[pika]=henkil%C3%B6tietolaki)
- From, Kristine & Koppinen, Marja-Leena 2012. Menossa mukana - tukea tarvitsevan lapsen ja nuoren toiminnallinen osallistuminen. Jyväskylä: PS-kustannus
- Hakola, Raimo 2011. Sallikaa lasten tulla. Villi – ihmisille nuorisotyössä, numero 3/11, sivu 23. Viitattu 14.2.2012
http://www.villi.fi/images/stories/Liitteet/Villi_3_2011_web.pdf
- Hauta-aho, Henna; Tornivaara, Sanna-Maaria 2009. Kirkosta Kiinni!. Helsinki: Kirjapaja
- Hirsijärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 1997. Tutki ja kirjoita. Jyväskylä: Helsinki: Tammi
- Kaarinen-Koutaniemi, Jaakko 2012. Lapsivaikutukset eivät ole leikin asia. Kathleen Marshall:in puheesta syyskuun alussa seurakunnallisten palvelujärjestöjen ja kirkkohallituksen järjestämästä tilaisuudesta. Viitattu 9.9.2012 http://www.evl-slk.fi/tyon_tueksi/hankkeet/tyttojen_ja_poikien_oikeudet_kirkossa/lapsiasiavaltuutettu_kathleen_marshall
- Kauhajoen kaupunki 2000. Kauhajoki info. Viitattu 17.8.2012.,
http://www.kauhajoki.fi/site?node_id=152
- Kauhajoen seurakunta 2009. Kauhajoen seurakunta – osallisuuden yhteisö. Kauhajoen seurakunnan strategia vuoteen 2015 aikavälillä 2010 – 2020 tarkasteltuna. Tuloste tekijän hallussa.

- Kirkon varhaiskasvatuksen kehittämisryhmä, Kirkon kasvatus ja nuorisotyö
2008. Lapsi on osallinen. Kirkon varhaiskasvatuksen kehittämisen
asiakirja. Viitattu 9.9.2012. [http://www.evl-
slk.fi/files/346/Varhaiskasvkehittamisen_asiakirja.pdf](http://www.evl-slk.fi/files/346/Varhaiskasvkehittamisen_asiakirja.pdf)
- Kopakkala, Aku 2011. Porukka, jengi, tiimi, Ryhmädynamiikka ja siihen vaikut-
taminen. Helsinki: Edita
- Nieminen, Liisa 2010. Lasten ja nuorten tutkimus: oikeudellinen tarkastelu. Te-
oksessa Lagsröm Hanna; Pösö, Tarja; Rutanen Niina & Vehkalahti,
Kaisa (toim.) 2010. Lasten ja nuorten tutkimuksen etiikka. Nuoriso-
tutkimusseuran julkaisuja 101. Helsinki: Yliopistopaino
- Nurmi, Suvielse & Rantala, Katariina 2011. Näyn ja kuulun - Lapsen etu ja osal-
lisuus.. Helsinki: Lasten keskus
- Nurmiranta, Hanna; Leppämäki, Päivi; Horppu, Sari 2009. Kehityopsykologiaa
lapsuudesta vanhuuteen. Helsinki: Kirjapaja
- Opetus- ja kulttuuriministeriön verkkolehti 2009. Viitattu
<http://www.minedu.fi/etusivu/arkisto/2009/0511/globaalivastuu.html>
- Orell, Raija 2012. Seurakuntien lapsi ja nuorisotyönkeskus ry. Viitattu 9.9.2012
[http://www.evl-
slk.fi/tyon_tueksi/hankkeet/tyttojen_ja_poikien_oikeudet_kirkossa/kirk
on_varhaiskasvatus_ja_lapsen_oikeudet](http://www.evl-slk.fi/tyon_tueksi/hankkeet/tyttojen_ja_poikien_oikeudet_kirkossa/kirkon_varhaiskasvatus_ja_lapsen_oikeudet)
- Pennington, Donald C. 2005. Pienryhmän sosiaalipsykologia. Helsinki: Gau-
deamus
- Peura, Simo 2012. Jeesus ja kirkko. Luento Perustan teologisilla opintopäivillä
Kauniaisissa 4.1.2012. Tuloste tekijän hallussa.
- Puusniekka, Anna & Saaranen-Kauppinen, Anita 2006. KvaliMOTV - Menetel-
mäopetuksen tietovaranto[verkkojulkaisu].Tampere: Yhteiskuntatie-
teellinen tietoarkisto Viitattu 22.10.2012
<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/viittausohje.html>
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna
1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja
- Salovaara, Reija; Honkonen, Tiina 2011. Rakenna hyvä luokkahenki. Jyväskylä:
PS-kustannus
- Saloviita, Timo 2006. Yhteistoiminnallinen oppiminen ja osallistava kasvatus.
Jyväskylä: PS-kustannus

- Sariola, Yrjö 2001. Jumalanpalveluksen käsikirja. Helsinki: Kirjapaja.
- Shcweitzer, Friedrich; Ilg, Wolfgang & Simojoki, Henrik 2010. Confirmation Work in Europe. Empirical Results, Experiences and Challenges. A Comparative Study in Seven Countries. München: Gütersloher Verlagshaus.
- Suomen ev.lut. kirkon keskushallinto 2007. Suomen evankelis.luterilaisen kirkon strategiaa vuoteen 2015 laatineen työryhmän mietintö. Viitattu 16.2.2012.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/9297F603C875C1C8C225770A002E3448/\\$FILE/kirkon_strategia_2015_mietinto.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/9297F603C875C1C8C225770A002E3448/$FILE/kirkon_strategia_2015_mietinto.pdf)
- Suomen ev.lut. kirkon keskushallinto 2008. Sakasti.evl.fi Tyttöjen ja poikien oikeudet kirkossa -hanke 2009-2011.Viitattu 16.2.2012
<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content368CFE>
- Toikko, Timo; Teemu Rantanen 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere: Tampere University Press
- Tuominen, Hans 2009. Kirkon lapsi- ja nuorisotyön neuvottelupäivät. Seurakuntien lapsi ja nuorisotyön keskus ry. Viitattu 7.8.2012 http://www.evl-slk.fi/tyon_tueksi/hankkeet/tyttojen_ja_poikien_oikeudet_kirkossa/mita_on_osallisuus
- Unisef 2011. Lasten oikeuksien sopimus. Viitattu 14.2.2012.
http://www.unicef.fi/lapsen_oikeuksien_sopimus

LIITE 1: KYSELYLOMAKE

Kysely nuorten osallisuudesta Kauhajoen seurakunnassa

18.3.2012

Sukupuoli: poika tyttö

Ikä: _____

A. Seurakunnan jäsenyys:

1. Mitkä asiat seurakunnassa ja sen toiminnassa ovat sinulle merkittäviä? Mitä haluaisit enemmän?

2. Mitkä asiat eivät ole sinulle niin tärkeitä? Miksi eivät ole?

3. Onko uskossa ja seurakunnassa asioita, joiden olemassaoloa tai tarkoitusta et ymmärrä?

4. Miksi päätit lähteä mukaan seurakunnan toimintaan?

5. Haluaisitko olla seurakunnan yhteydessä seurakuntanuoruuden jälkeen? Miksi?

6. Muuttaessasi uudelle paikkakunnalle, millaista tukea uskot tarvitsevasi uuden seurakuntayhteyden löytymistä ajatellen?

B. Hengellinen osallisuus:

7. Millaisissa tilanteissa olet kokenut / koet Jumalan läsnäoloa?

8. Millaisena koet rukouksen ja Raamatun lukemisen tai muun hengellisen toiminnan yhdessä muiden kanssa? Miksi?

9. Ovatko jumalanpalvelukset mielestäsi osallistumisen arvoisia? Miksi / Miksei?

10. Millainen rooli ehtoollisella on uskossasi Jeesukseen? Koetko sen yhdistävän sinua muihin seurakuntalaisiin?

11. Koetko tarvitsevasi seurakunnan toimintaa ja muita seurakuntanuoria uskosi vahvistumiseen? Miksi? Miksi et?

12. Koetko uskosi yhdistävän sinua muihin seurakuntalaisiin? Millaisissa asioissa se näkyy?

C. Ryhmässä toimiminen ja osallisuus:

13. Millaiseksi koet seurakuntanuorten ryhmähengen seurakunnan toiminnassa?

14. Koetko, että olet päässyt sisään seurakuntanuoriin? Jos, niin millaisissa asioissa se näkyy?

15. Kerro millaisissa tilanteissa erityisesti koet yhteyttä tai ulkopuolisuutta suhteessa muihin seurakuntanuoriin? Koetko, että seurakunnan nuortenporukassa on muita syrjiviä sisäpiirejä?

16. Koetko saavasi riittävästi tehtäviä ja vastuuta seurakunnassa? Millaisia tehtäviä haluaisit saada?

17. Koetko, että osaamistasi, kykyjäsi ja lahjojasi arvostetaan seurakunnassa? Millaiset ovat mahdollisuutesi päästä käyttämään niitä nuorten toiminnassa.?

18. Pystytkö mielestäsi vaikuttamaan siihen, mitä nuortenilloissa ja leireillä tehdään? Otaanko ajatuksesi huomioon esim. leiriä suunnitellessa?

19. Voisitko / haluaisitko olla ideoimassa, suunnittelemassa ja toteuttamassa nuortentointia yhdessä ystäviesi kanssa oma-aloitteisesti, ilman työntekijöiden jatkuvaa, aktiivista ohjausta?

20. Onko sinun helppo kertoa seurakunnan työntekijöille (esim. pappi / nuorisotyöntekijä) mieltäsi askarruttavista asioista? Entä avoimesti ryhmässä?

LIITE 2: KYSELYINFO JA LUPAPYYNTÖ VANHEMMILLE

Heippa vanhemmat!

Olemme sosionomi-kirkon nuorisotyönohjaaja –opiskelijoita Diakonia-ammattikorkeakoulun Kauniaisten toimipaikasta. Teemme opinnäytetyötämme nuorten osallisuudesta Kauhajoen seurakunnassa. Työssämme haluamme selvittää, millaisia kokemuksia nuorilla on seurakunnan nuorisotyöstä, mitä he siltä toivoisivat ja miten seurakuntaan ja sen toimintaan osallistuminen vaikuttaa heihin. Tätä varten olemme tekemässä tutkimuskyselyn, johon toivoisimme lapsenne voivan osallistua.

Keräämme aineistoa avoimilla kysymyksillä, jotka koskettavat siis nuorten kokemuksia osallisuudesta seurakunnassa sekä nuorten hengellisiä kysymyksiä. Kyselyssä saatua tietoa hyödynnetään Kauhajoen seurakunnan nuorisotyön kehittämisessä. Kyselyyn vastataan nimettömästi.

Kysely toteutetaan Kauhajoen seurakunnan nuortenleirillä 16.–18.3. Kyselyn tulokset esitetään tulevassa opinnäyteraportissamme, joka on julkinen. Työ tulee valmistuttuaan (syksy 2012) olemaan esillä ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöpankki Theseuksessa osoitteessa www.theseus.fi.

Toivoisimme, että antaisitte luvan lapsellenne osallistua kyselyymme. Tästä olisi hyötyä sekä opinnäytetyömme tekoon että seurakunnan nuorisotyön kehittämiseen. Lupalapun voi palauttaa nuorisotalo Setälään seurakunnan nuorisotyöntekijöille, kirkkoherranvirastoon tai viimeistään nuortenleirillä, jossa kysely suoritetaan.

Kiitos yhteistyöstänne!

Terveisin opiskelijat Jaska Palomäki & Pasi Parila

Vastaamme myös mielellämme mahdollisiin kysymyksiinne:

Pasi: pasi.parila@xxxx.xxxx.fi puh. xxx-xxxxxxx

Jaska: jaska.palomaki@xxxx.xxxx.fi puh. xxx-xxxxxxx

Annan lapselleni luvan osallistua kyselyyn: kyllä [] ei []

Nuoren nimi: _____

Huoltajan allekirjoitus: _____